

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA
STROSSMAYERA U OSIJEKU**

VODIČ

| kroz sustav osiguranja i
unaprjeđenja kvalitete
na Sveučilištu Josipa
Jurja Strossmayera u
Osijeku |

Osijek, 2006

**| VODIČ KROZ SUSTAV OSIGURANJA I UNAPRJEĐENJA KVALITETE NA
SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU**

ISBN 978-953-6931-26-2

| Urednici

doc. dr. sc. Sanja Lončar-Vicković, dipl. ing. arh.
mr. sc. Zlata Dolaček-Alduk, dipl. ing. građ.

| Za nakladnika

prof. dr. sc. dr. h. c. Gordana Kralik, rektorica

| Lektor

Vesna Zobundžija, prof.

| Grafičko oblikovanje

Stjepan Levak, student 4. godine Građevinskog Fakulteta u Osijeku

| Tisak

Gradska tiskara Osijek

| Naklada

200

primjeraka

**| kroz sustav osiguranja i
unaprjeđenja kvalitete
na Sveučilištu Josipa
Jurja Strossmayera u
Osijeku |**

Osijek, 2006

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA
STROSSMAYERA U OSIJEKU**

VODIČ

UVOD

Što je sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete?

Sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete je sustav pomoću kojega pratimo, ocjenjujemo i poboljšavamo kvalitetu studiranja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Zašto uvodimo sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku?

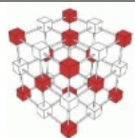
Sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete uvodimo kako bismo poboljšali kvalitetu studentskog iskustva na fakultetu - od prijave i upisa na fakultet, preko predavanja, ispita i diplome do zapošljavanja i cjeloživotnog obrazovanja.

Tko su sudionici i korisnici sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku?

Sudionici i korisnici sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete su studenti, nastavnici, uprava i administracija Sveučilišta i šira društvena zajednica. Izgradnjom ovog sustava naše sveučilište postaje dio nacionalne mreže za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja.

Čemu služi ovaj vodič?

Ovaj vodič služi jednostavnijem snalaženju u sustavu osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U njemu su prikazani strategija i ustroj sustava te tijela koja se bave provedbom sustava na razini Sveučilišta i fakulteta. Na kraju vodiča priloženi su godišnji akcijski plan i temeljni dokumenti sustava (Pravilnik i postupci).

Ovi materijali temelje se na radu koji je financirala Nacionalna zaklada za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.

SADRŽAJ

1. Kronološki prikaz dosadašnjih aktivnosti na području osiguranja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	7
1.1. Dosadašnje aktivnosti na području osiguranja kvalitete	8
2. Sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	12
2.1. Strategija osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	13
2.2. Ustroj sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	16
2.2.1. Dokumenti za uspostavljanje sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	16
2.2.2. Organizacija sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	16
2.2.3. Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete	16
2.2.4. Sveučilišni centar za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete	17
2.2.5. Povjerenstvo za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete	18
2.3. Evaluacija sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	20
2.3.1. Interna evaluacija	20
2.3.2. Eksterna evaluacija	21
2.3.3. Periodične provjere sustava	21
2.3.4. Mogućnosti popravkih radnji i prilagodbi sustava	22
2.4. Prijedlog aktivnosti vezanih za unaprjeđenje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku do 2010. godine	23
2.4.1. Aktivnosti u 2007. godini	23
2.4.2. Aktivnosti u 2008. godini	24
2.4.3. Aktivnosti u 2009. godini	26
3. Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	28
4. Postupci sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	34

4.1. Postupak 1: Studentska evaluacija nastave i nastavnika	35
4.2. Postupak 2: Izrada samoanalize sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	44
4.3. Postupak 3: Praćenje indikatora kvalitete	51
4.4. Postupak 4: Vrijednovanje studentskog postignuća	57
5. Akcijski plan.....	61
5.1. Vremenski plan aktivnosti	62
5.1.1. <i>Studentska evaluacija nastave i nastavnika (jednom godišnje)</i>	62
5.1.2. <i>Praćenje indikatora kvalitete (jednom godišnje)</i>	63
5.1.3. <i>Koordinacija sudionika dinamičkog ciklusa kvalitete</i>	63
5.1.4. <i>Godišnje izvješće Odbora Senatu Sveučilišta (jednom godišnje)</i>	64
5.1.5. <i>Samoanaliza (jednom u 3 godine)</i>	64
5.1.6. <i>SWOT analiza (jednom u 3 godine)</i>	65
5.1.7. <i>Noveliranje Pravilnika kvalitete (jednom u 3 godine)</i>	65

DOSADAŠNJIH AKTIVNOSTI NA PODRUČJU OSIGURANJA KVALITETE NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU **1. KRONOLOŠKI PRIKAZ**

1.1. | Dosadašnje aktivnosti na području osiguranja kvalitete |

Aktivnosti tijekom 2000. godine

Pojam kvalitete studiranja pojavljuje se u dokumentaciji Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prvi put krajem 1999. godine. U veljači 2000. godine pokrenuta je rasprava o uspješnosti studiranja na našem sveučilištu i o čimbenicima koji na nju utječu. Temelj rasprave bio je elaborat

„Uspješnost studiranja na Sveučilištu J.J. Strossmayera u Osijeku“. Cilj analize bio je objasniti razloge niske prolaznosti studenata na višu godinu studija i objasniti razloge produljenog trajanja studiranja.

Elaborat je obuhvatio devet fakulteta Sveučilišta, a smjernice koje je pratio bile su:

- prolaznost (% prijelaza na višu godinu studija)
- postotak pohađanja nastave
- realizacija nastave
- transparentnost ispitnih rokova za cijelu godinu
- broj izlazaka na ispite
- prolaznost na ispitima
- postojanje konzultacija
- dostupnost literature
- mogućnost polaganja ispita kod više nastavnika
- problemi održavanja vježbi (prostor, oprema).

Kao zaključak, u elaboratu se predlažu mjere poboljšanja kvalitete studiranja:

- pravovremeno i sadržajno informiranje srednjoškolaca o sadržajima studija
- prilagođavanje nastavnih planova i programa srednjih škola nastavku visokoškolskog obrazovanja
- jasno definiranje cilja i perspektive obrazovanja
- kroz razredbeni postupak doći do kvalitetnih studenata
- razvijanje veće suradnje između nastavnika, asistenata i studenata
- osiguravanje optimalnog prostora i opreme
- pružiti mogućnost polaganja istog ispita kod više profesora
- omogućiti parcijalno polaganje ispita, naročito kod dvo-semestralnih i više-semestralnih predmeta

Na sjednici Sveučilišnog senata od 18. prosinca 2000. godine rektorica Sveučilišta tražila je očitovanje dekana o elaboratu o uspješnosti i problemima uspješnosti studiranja. Zaključak rasprave o uspješnosti studiranja bio je da niti na jednoj sastavnici Sveučilišta nisu zadovoljeni svi uvjeti potrebni za uspješno studiranje te da je potrebna cjelovita analiza uspješnosti studiranja kao i mjere za njezino poboljšanje. Takvu analizu trebali su provesti svi fakulteti kako bi se stvorio temelj za elaborat Prodekanskog kolegija o uspješnosti studiranja. Istom je prigodom donesena odluka o osnivanju Etičkog povjerenstva čiji bi zadatak bila izrada prijedloga kodeksa nastavničke etike i prijedloga kodeksa ponašanja studenata.

Aktivnosti tijekom 2001. godine

Na sastanku Prodekanskog kolegija od 15. siječnja 2001. godine istaknuto je da nema cjelovitih brojčanih pokazatelja o kvaliteti i uspješnosti studiranja te su predložene općenite mjere poboljšanja kvalitete, zajedničke svim sastavnicama:

- izraditi vodič kroz studij (dostupan prije i prilikom upisa)
- poticati aktivno sudjelovanje studenata u nastavi
- omogućiti polaganje ispita kod dva nastavnika
- omogućiti parcijalno polaganje ispita
- održavati redovite konzultacije
- uvesti mentorsko praćenje studenata
- osigurati bolju opremljenost knjižnica
- stimulirati pisanje udžbenika
- zadržati kriterije pri upisu u više godine studija.

Na sjednici Senata od 17. prosinca 2001. naznačeno je da je Sveučilište u Osijeku 2001. postalo članom Europske sveučilišne udruge (EUA) te da EUA i njezine članice potvrđuju važnost kvalitete u visokom obrazovanju i podržavaju korake prema širenju europskog prostora visokog obrazovanja i reformi nastavnih programa. Kao prvi korak ka podizanju kvalitete studiranja planiralo se uvođenje ECTS sustava (pilot projekti uvođenja ECTS bili su Ekonomski fakultet i Odjel za matematiku).

Aktivnosti od 2002. do 2004. godine

Sveučilište u Osijeku (uključeno šest članova) sudjelovalo je, zajedno sa sveučilištima u Zagrebu, Rijeci i Splitu, od 2002. do 2004. godine u provedbi TEMPUS 2001. *Development of Quality Assurance System in HE (QUASYS) projekta*. Iz završnog izvješća QUASYS projekta (15. kolovoz 2004.) vidljivo je da su na Sveučilištu u Zagrebu i Sveučilištu u Rijeci „...implementirani napredni sustavi upravljanja kvalitetom...” dok su na Sveučilištu u Osijeku i Splitu „...prihvaćene strategije za upravljanje kvalitetom i provedeni osnovni koraci za implementaciju tog sustava...”.

Na sjednici Senata od 13. travnja 2004. godine prihvaćen je prijedlog provođenja analize stavova o vlastitom studiju studenata Sveučilišta u Osijeku. Prijedlog se temeljio na ponudi Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, Centra za istraživanje i razvoj obrazovanja, na čelu s prof. dr. sc. Petrom Bezinovićem. Slična analiza provedena je 2001. godine na Sveučilištu u Rijeci i rezultati su dali osnovu za utemeljenu raspravu o vlastitim prednostima, nedostacima i potrebnim promjenama.

U okviru Službe za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju u rujnu 2004. godine je u Rektoratu Sveučilišta zaposlena jedna stručna suradnica za poslove osiguranja kvalitete.

Aktivnosti tijekom 2005. godine

Na sjednici Senata od 11. travnja 2005. godine analizirani su rezultati istraživanja provedenog pod vodstvom prof. Bezinovića tijekom svibnja 2004. godine. Neke od smjernica koje je definiralo to istraživanje su:

- uspostaviti sustav redovite procjene, praćenja i unaprjeđivanja kvalitete,
- sve institucije su dužne razraditi specifične strategije, programe i postupke za kvalitetne promjene,
- jačati suradničke odnose nastavnika i studenata, podizati kvalitetu komunikacije,
- unaprjeđivati kvalitetu nastave poticanjem aktivnog i suradničkog učenja,
- bolje informirati studente o detaljima studija, njihovim pravima i obvezama
- uspostaviti redovito praćenje napredovanja svakog studenta, otklanjati uzroke akademskog neuspjeha i odustajanja od studija i
- definirati etički kodeks ponašanja na Sveučilištu.

Dekani svih fakulteta usmeno su se očitovali na rezultate istraživanja, obvezujući se na detaljniju analizu situacije do rujna 2005.

U rujnu 2005. godine projektni tim Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku prijavio je na natječaj Nacionalne zaklade za znanost (naziv natječaja „Izgradnja institucionalnih jedinica kvalitete u RH“) prijedlog projekta „Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku“.

Projekt je u potpunosti odobren u prosincu 2005. godine, s predviđenim početkom u siječnju 2006. godine. Inicijalna prezentacija projekta održana je krajem 2005. godine u Rektoratu Sveučilišta.

Aktivnosti tijekom 2006. godine

Početkom 2006. godine u Službi za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta zaposlena je administrativna tajnica za poslove osiguranja kvalitete.

Od siječnja do prosinca 2006. godine provodile su se različite aktivnosti vezane uz projekt „Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku“.

U siječnju 2006. godine izrađen je strateški plan sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu, osnovan je Odbor za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete na Sveučilištu kao i povjerenstva za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete pri svim sastavnicama Sveučilišta.

U siječnju 2006. definiran je jedinstveni anketni obrazac za studentsku evaluaciju nastavnika na razini Sveučilišta. Tijekom ožujka i travnja izvršene su pripreme i provedena je anketa na svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta. Unos podataka, obrada i analiza ankete finalizirani

su u srpnju 2006. godine, a rezultati su prezentirani upravi Sveučilišta, dekanima fakulteta, nastavnicima i studentima u listopadu i studenom 2006. godine.

Tijekom ožujka i travnja 2006. godine provedena je analiza kvalitete obrazovanja na Sveučilištu u Osijeku mjerenjem vrijednosti odabranih indikatora kvalitete (atraktivnost studija, dužina studiranja, prolaznost na ispitima, prosječna ocjena, postotak prijelaza na višu godinu, broj diplomiranih studenata u godini, upis poslijediplomskog studija, zapošljavanje poslije studija). Priprema ove aktivnosti izvršena je u okviru radionice za voditelje studentskih službi u ožujku, a detaljna analiza podataka završena je u svibnju.

Na Senatu Sveučilišta je 23. rujna 2006. prihvaćen Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Tijekom listopada 2006. godine održane su tri radionice za članove povjerenstava za kvalitetu na sastavnicama Sveučilišta, za nastavnike i studente. Tematika radionica bila je prezentacija sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu, diskusija o rezultatima studentske ankete, orijentacijsko-motivacijski praktikum za studente prve godine studija te usporedba hrvatskih sveučilišta (benchmarking).

S ciljem boljeg informiranja i diseminacije informacija o sustavu za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, tijekom siječnja 2006. postavljena je web stranica www.unios.hr/kvaliteta, u veljači je održana konferencija za tisak posvećena strategiji i ustroju sustava u Rektoratu Sveučilišta, a tijekom ožujka održana je prezentacija sustava akademskoj zajednici na Ekonomskom fakultetu. U više navrata (siječanj, srpanj, listopad 2006.) su rezultati projekta prikazivani na Senatu Sveučilišta.

2. SUSTAV OSIGURANJA I UNAPRJEĐENJA KVALITETE

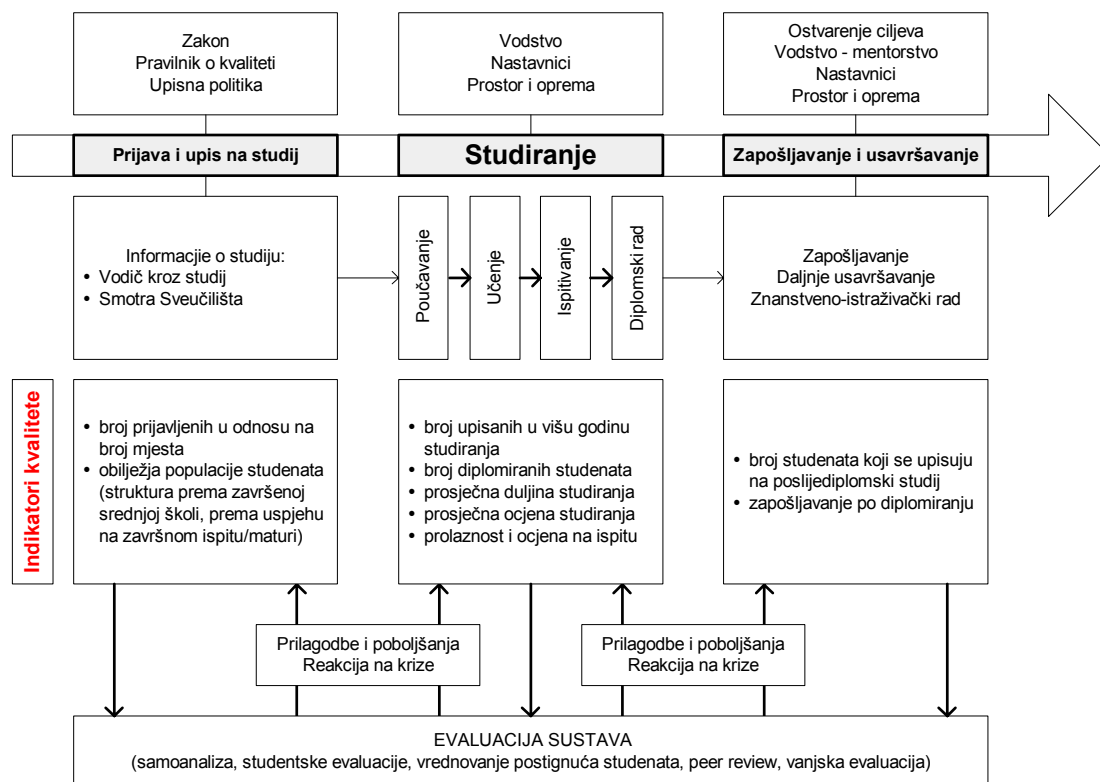
NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

2.1. | Strategija osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku |

Cilj izgradnje sustava kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku je poboljšanje kvalitete studentskog iskustva na fakultetu - od prijave i upisa na fakultet, preko predavanja, ispita i diplome do zapošljavanja i cjeloživotnog obrazovanja.

Ako je opća definicija kvalitete: „Kvaliteta je sposobnost karakteristika proizvoda ili procesa da zadovolji zahtjeve korisnika i drugih zainteresiranih strana“, onda je kvaliteta nastavnog procesa sposobnost sveučilišta - nastavnika, uprave i službi - zadovoljiti potrebe studenata. Student je u središtu sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a sustav se koristi za praćenje, ocjenu i poboljšanje kvalitete studentskog iskustva tijekom studiranja.

Ostvarenjem ovog cilja postiže se zadovoljstvo svih sudionika sustava - studenata, nastavnika, uprave, prateće administracije i društvene zajednice - što je preduvjet učinkovitog uklapanja u globalne tijekove suvremenog europskog svjetskog visokog obrazovanja.

Slika 1 - Struktura sustava kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete Sveučilišta je sustav kojim se utvrđuju politika i ciljevi kvalitete, kao i način provjere postignuća postavljenih ciljeva. Cilj izgradnje sustava za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete je stvaranje mehanizama za kontinuirano poboljšanje visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta. Izgradnjom sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku postaje dijelom nacionalne mreže za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja.

Uspostava sustava doprinosi ukupnom ugledu Sveučilišta, kao i ispunjavanju razvojnih ciljeva Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za razdoblje do 2010. godine. Snaga potrebna za primjenu kvalitete i njezine šanse za uspjeh nalaze se na razini znanstveno-nastavnih sastavnica i njihovih sposobnosti da ostvare različite inicijative kvalitete.

Na osnovi strukture prikazane na slici 1, određeni su osnovni postupci kojima se unaprjeđuje kvaliteta nastavnog procesa na Sveučilištu u Osijeku. Postupci počivaju na jasno definiranim standardima kvalitete našeg Sveučilišta u području akademskog obrazovanja koji podrazumijevaju standarde upisne politike, nastavnog procesa (poučavanje, ispitivanje, podrška i resursi, etika) te trajne dostupnosti informacija o cijelom procesu.

U okviru definiranja i uspostave sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete, izrađeni su ovi postupci:

- Postupak 1: Studentska evaluacija nastave i nastavnika
- Postupak 2: Izrada samoanalize znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
- Postupak 3: Praćenje indikatora kvalitete
- Postupak 4: Vrednovanje studentskog postignuća.

Ovo su samo neki od postupaka koje je potrebno izraditi tijekom i nakon ustrojavanja sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete.

Usvajanje znanja - učenje - glavni je proces visokog obrazovanja. Kako bi taj proces bio što kvalitetniji, potrebno je ostvariti uvjete prikazane na slici 2.

STUDIRANJE

POUČAVANJE

Nastavno okruženje studenta
Oblik programa, sadržaja i organizacije
Nastava, učenje i ocjenjivanje
Vođenje i podrška studenata
Napredak i postignuća studenata
Izvori učenja
Povećanje kvalitete, konačni rezultat

UČENJE

Osobine kvalitetnog učenja

Neophodni uvjeti koji studentima olakšavaju otkrivanje znanja	Lagan pristup kvalitetnim informacijama i programima oblikovanim kako bi potakli studenta da se koncentrira na učenje
Dugotrajno zadržavanje znanja	Potaknuti programe koji oblikom naglašavaju razumijevanje za razliku od pamćenja informacija
Sposobnost stvaranja novih znanja	Uz pomoć mnogobrojnih pitanja i proučavanja baziranih na projektima
Uvjeti koji stimuliraju studente da percipiraju i razumiju veze između starog i novog znanja	Podržani oblikom programa i aktivnim sudionicima u istraživačkom radu

Povoljni uvjeti koji povećavaju sposobnost studenata da stečeno znanje uspješno koriste u rješavanju problema

Potaknuti svim oblicima studentovog učenja, a posebno projektima

Situacije koje omogućavaju studentima iskazivanje znanja prenoseći ga drugima

Pomoću komercijalno sponzoriranih projekata sa javnim prezentacijama i organiziranim konferencijama studenata

Poticaži studentima koji žele znati više

Kontinuirano isticanje težnje prema izvrsnosti

ISPITIVANJE

Uputa o načinu prijavljivanja, polaganja i vrednovanja ispita

DIPLOMSKI RAD

Uputa o izradi diplomskog rada

Slika 2 - Proces studiranja

2.2. | Ustroj sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku |

Nakon definirane organizacije i ustroja sustava unaprjeđenja i osiguranja kvalitete na razini Sveučilišta, odgovornost za implementaciju i provedbu sustava snose znanstveno-nastavne sastavnice Sveučilišta na kojima se odvija obrazovni proces. Sastavnice su obvezne kontinuirano pratiti, osiguravati i unaprjeđivati kvalitetu studentskih iskustava tijekom studiranja. Ovaj proces temelji se na dinamičkom ciklusu kvalitete čiji su osnovni elementi ocjena postojećeg stanja s ciljem poboljšanja kvalitete (misija, vizija, analize, strategija), implementacija planiranih mjera, evaluacija rezultata i funkcioniranja sustava (interno i vanjsko vrednovanje) te usavršavanje i poboljšavanje sustava.

2.2.1. Dokumenti za uspostavljanje sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Dokumenti na kojima se temelji sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku su **Statut Sveučilišta** - pročišćeni tekst (prosinac 2004.), **Odluka Senata Sveučilišta** o osnivanju Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 26. rujna 2005. godine, **Odluka rektorice** o osnivanju Odbora za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 9. siječnja 2006. i **Pravilnik** o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 29. rujna 2006. godine.

2.2.2. Organizacija sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Organizacijsku strukturu sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku čine **Odbor** za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na

Sveučilištu¹, **Sveučilišni centar** za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja², **ured** za osiguranje kvalitete na znanstveno-nastavnim sastavnicama i **povjerenstva** za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta³.

Do konačnog ustrojavanja Centra za kvalitetu, njegove zadaće i dužnosti raspodjeljuju se između Odbora za kvalitetu i Službe za kvalitetu⁴ na razini Sveučilišta. Shema organizacije sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu prikazana je na slici 1.

2.2.3. Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete

Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku imenovan je 9. siječnja 2006. godine i broji 13 članova. Odbor za kvalitetu prati i nadzire sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu. Položaj Odbora u organizacijskoj strukturi Sveučilišta prikazan je na slici 1.

Imenovani Odbor će do konačnog ustroja Sveučilišnog centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja koordinirati rad povjerenstava za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta.

Trenutna struktura Odbora za kvalitetu je:

- prorektor za nastavu i studente koji je ujedno i predsjednik Odbora
- voditeljica projekta osiguranja kvalitete na Sveučilištu koja je ujedno i zamjenica predsjednika Odbora
- 4 člana projektnog tima
- administrativna tajnica Odbora
- 3 člana iz redova profesora znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta
- 2 predstavnika studenata (predsjednik Predsjedništva Studentskog zbora i predsjednik Skupštine Studentskog zbora)
- glavna tajnica Sveučilišta kao stručni savjetnik Odbora.

Zadatci i nadležnost Odbora za kvalitetu određeni su Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (članak 13.). Odbor jednom godišnje podnosi Senatu Sveučilišta "Izvješće o radu i učinkovitosti svih ustrojbenih jedinica sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu".

2.2.4. Sveučilišni centar za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete

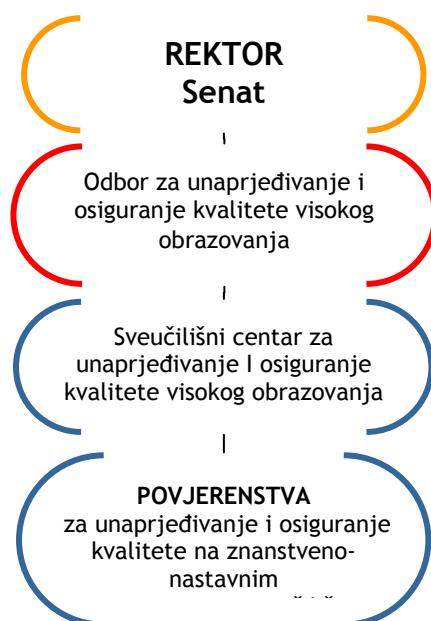
Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku je sastavnica Sveučilišta i osnovan je 30. rujna 2005. godine odlukom Senata, a na prijedlog rektora. Položaj Sveučilišnog centra za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete u organizacijskoj strukturi Sveučilišta prikazan je na slici 3.

¹ U daljnjem tekstu Odbor za kvalitetu.

² U daljnjem tekstu Centar za kvalitetu.

³ U daljnjem tekstu povjerenstvo za kvalitetu.

⁴ Ustrojena u okviru Službe za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju na Sveučilištu.

Slika 3 - Organizacijska struktura sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete u svom radu surađuje sa svim ustrojbenim jedinicama Sveučilišta koje vodi, usklađuje poslove ustroja, izvedbe i razvoja studija na Sveučilištu. Centar izrađuje godišnji i dugoročni plan aktivnosti kojeg predstavlja Odboru i podnosi Senatu, te djeluje u skladu s planom nakon što ga Senat usvoji.

Planirana struktura Sveučilišnog centra predviđa voditelja Centra koji je ujedno i voditelj sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu (nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju, u cijelom ili u dijelu radnog vremena) i dva administratora.

Zadatci i nadležnost Sveučilišnog centra za kvalitetu određeni su Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (članak 6.).

2.2.5. Povjerenstvo za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete

Sredinom siječnja 2006. godine pri znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku imenovana su povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja.

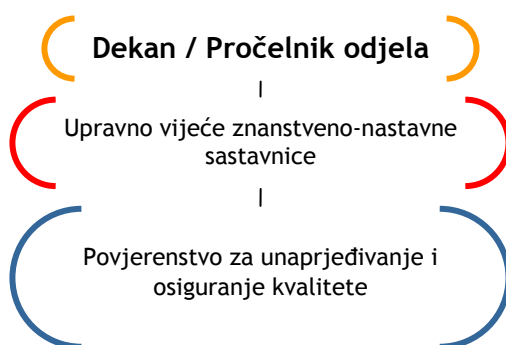
Sve znanstveno-nastavne sastavnice Sveučilišta imenovala su svoje povjerenstvo za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete u sastavu:

- prodekan za nastavu
- tajnik znanstveno-nastavne sastavnice
- predstavnik nastavnika
- predstavnik asistenata
- predstavnik studenata

Ustroj i način rada povjerenstva znanstveno-nastavne sastavnice pobliže će se utvrditi statutom matične sastavnice ili drugim općim aktom. Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice ima slobodu prilagodbe postupaka sustava za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete sukladno svojim potrebama i specifičnostima. Položaj povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete u organizacijskoj strukturi znanstveno-nastavne sastavnice prikazan je na slici 4.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice organizira, koordinira i provodi postupke vrjednovanja i razvija unutarnje mehanizme osiguravanja, unaprjeđenja i promicanja kvalitete na razini znanstveno-nastavne sastavnice Sveučilišta.

Nadležnost povjerenstva za kvalitetu određena je Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (članak 18.).

Slika 4 - Položaj povjerenstva pri znanstveno-nastavnoj sastavnici

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice u suradnji sa Sveučilišnim centrom za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete Sveučilišta i Odborom za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete Sveučilišta:

- planira strategiju unaprjeđenja kvalitete znanstveno-nastavne sastavnice
- provodi program procjene i postupak unaprjeđenja kvalitete znanstveno-nastavne sastavnice
- koordinira provedbu projekata za profesionalni i stručni razvoj kadrova (akademske, administrativne i tehničke) u području kvalitete.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice izrađuje godišnji i dugoročni plan aktivnosti sukladno Pravilniku o sustavu za kvalitetu Sveučilišta.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice ima obvezu podnositi izvješće o svom djelovanju fakultetskom vijeću matične sastavnice i Odboru za kvalitetu Sveučilišta. Izvješće se podnosi najmanje jednom godišnje, odnosno u utvrđenim rokovima provedbe programa u nadležnosti drugih ustrojbenih jedinica sustava za kvalitetu Sveučilišta.

2.3. | Evaluacija sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku |

2.3.1. Interna evaluacija

Sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete podrazumijeva provjeru i praćenje djelatnosti Sveučilišta putem internog vrjednovanja znanstveno-nastavnih sastavnica.

Za potrebe internog vrjednovanja sustava kvalitete na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta, potrebno je razviti evaluacijski model koji uključuje:

- izradu samoanaliza znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta
- definiranje i praćenje pokazatelja kvalitete
- provedbu studentske evaluacije nastave i nastavnika
- provedbu vrjednovanja postignuća studenata.

Postupak "Izrada samoanalize znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku" definira sadržaj i učestalost izrade samoanalize kao ključnog instrumenta za unutrašnje vrjednovanje znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U procesu samoevaluacije potrebno je pratiti statističke pokazatelje kvalitete obrazovnog procesa - indikatore kvalitete. Indikatori kvalitete su vrijednosti koje su nam značajne za ocjenu kvalitetnog rada akademske ustanove i pomoću kojih pokušavamo izmjeriti kvalitetu njezinog rada. To su empirijske informacije koje daju sliku o tome na koji način ustanova realizira svoje ciljeve i osiguravaju kontinuirano praćenje razine kvalitete obrazovnog procesa.

Indikatori kvalitete studenata	Indikatori kvalitete znanstveno-nastavne sastavnice
Broj prijavljenih u odnosu na broj mjesta	Kvaliteta predavanja - inovacije
Broj diplomiranih studenata	Stručno iskustvo - zahtjevi
Vrijeme studiranja	Objavljeni radovi
Broj koji se upisuje na poslijediplomski	Sponzorirani projekti
Prosječna ocjena studiranja	Interdisciplinarne aktivnosti
	Suradnja s okruženjem
	Reputacija diplomiranih studenata

Moguće varijable pomoću kojih možemo definirati indikatore kvalitete su:

- ukupan broj upisanih studenata,
- broj studenata na prvoj godini,
- broj studenata koji su diplomirali,
- broj polaznika poslijediplomskog studija i
- broj zaposlenih u znanstveno-nastavnim zvanjima.

Pokazatelji kvalitete obrazovanja i uvjeta studiranja definiraju se različitim kombinacijama varijabli kao što su:

- omjer broja diplomiranih i ukupnog broja studenata,
- omjer broja upisanih na prvu godinu i broja diplomiranih,
- omjer ukupnog broja studenata i ponavljača,
- omjer ukupnog broja studenata i zaposlenika i
- omjer broja studenata i zaposlenika u znanstveno-nastavnim zvanjima.

Postupak "*Praćenje indikatora kvalitete*" na standardiziran i jedinstven način opisuje način prikupljanja i obrade podataka. Uporište za određivanje i praćenje indikatora nalazi se u dokumentima Sveučilišta i njegovih znanstveno-nastavnih sastavnica (Pravilnik o studiranju, Pravilnik o ocjenjivanju). Točno definiran način praćenja indikatora omogućuje uspoređivanje s drugim sveučilištima (*benchmarking*).

S obzirom na brojnost i kompleksnost, odabrano je osam osnovnih pokazatelja kvalitete, ali uz njih postoje i brojni drugi, kao što su broj studenata koji sudjeluju u znanstvenim istraživanjima, udio stranih studenata, inovacijske inicijative u nastavi, odnos sati prakse (gradilište, laboratoriji) i teorije po pojedinim predmetima, broj i struktura publikacija, broj izložbi, prezentacija, znanstvenih i stručnih tribina, seminara i konferencija, broj sponzoriranih istraživanja (od strane gospodarstva), nacionalna i međunarodna priznanja i nagrade studentima i nastavnicima, realizacija stručnih projekata i profit od stručnog rada.

Odabranih osam pokazatelja kvalitete su:

- broj prijavljenih u odnosu na broj upisanih studenata u I godinu studija
- broj upisanih u višu godinu studija
- broj diplomiranih studenata u godini
- prosječna duljina studiranja
- prosječna ocjena studiranja
- broj studenata koji se upisuju na poslijediplomski studij
- prolaznost i ocjena na ispitu
- zapošljavanje po diplomiranju.

Elementi, način, učestalost, metode, obrada i način priopćavanja rezultata studentske evaluacije nastave i nastavnika opisani su u postupku "*Studentska evaluacija nastave i nastavnika*". Ciljevi provedbe studentske evaluacije nastave i nastavnika su utvrđivanje dobrih strana rada nastavnika i otkrivanje područja i aktivnosti koje je nužno mijenjati. Rezultati provođenja studentske evaluacije osnova su za daljnji rad na poboljšanju nastave. Evaluacija se provodi pismeno na kraju nastave tako da studenti vrjednuju određene elemente obrazovnog procesa - organizaciju i strukturu kolegija, opterećenje kolegijem, ocjenjivanje i ispite, utjecaj predavanja na studente, područje kolegija i opće procjene. Rezultati evaluacije promatraju se u odnosu na prethodne rezultate (kako bi se pratio napredak od uvođenja promjena) i u odnosu na druge nastavnike.

2.3.2. Eksterna evaluacija

Agencija za znanost i visoko obrazovanje organizira i provodi postupke vanjske evaluacije ustanova visokog obrazovanja koji se pokreću temeljem smjernica Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje.

2.3.3. Periodične provjere sustava

Primjerenost i učinkovitost uvedenog sustava upravljanja i unaprjeđenja kvalitete provjerava se periodički. U tablici 1 predložena je učestalost provjera s obzirom na razinu dokumenta u sustavu osiguranja i unaprjeđenja kvalitete.

Tablica 1 - Učestalost provjera

<i>jednom u 3 mjeseca</i>	<i>jednom godišnje</i>	<i>jednom u 3 godine</i>
<u>indikatori kvalitete</u> - prolaznost i ocjena na ispitu	<u>indikatori kvalitete</u> - broj prijavljenih - broj upisanih - broj diplomiranih studenata - duljina studiranja - prosječna ocjena studiranja - broj upisanih u višu godinu <u>studentske evaluacije</u> <u>izvještaj o prilagodbama i poboljšanjima sustava</u>	<u>noveliranje samoanalize</u> <u>noveliranje Pravilnika</u> <u>provedba SWOT analize</u>

2.3.4. Mogućnosti popravni radnji i prilagodbi sustava

Sustav osiguranja i unaprjeđenja kvalitete mora osiguravati i mehanizme odgovora i reakcije na nedostatke i manjkavosti do kojih će dolaziti unutar različitih vidova obrazovnog procesa na razini znanstveno-nastavnih sastavnica i Sveučilišta u cjelini.

Ovi mehanizmi trebaju biti pojedinačno definirani u okviru svakog postupka sustava i trebaju biti usklađeni s vremenskim periodom - ciklusom - u kojem se određeni postupak kontrolira i provjerava. Npr., drugačiju reakciju traži trend produljenja vremena studiranja koji se primijeti nakon jedne ili pet godina, u odnosu na konstantan mali postotak prolaznosti na određenom ispitu koji se prati tromjesečno. U okviru svakog postupka trebalo bi odrediti i postupak koji se primjenjuje nakon žalbe ili prigovora studenta ili neke druge zainteresirane strane u procesu.

Također se moraju definirati i mehanizmi brzog i učinkovitog djelovanja u trenucima krize. Ovi postupci se mogu opisati u posebnoj uputi koja bi trebala pretpostaviti određene krizne situacije: pad informacijskog sustava u vrijeme razredbenih ispita, postupak u slučaju prijave mita, elementarne nepogode, stegovna odgovornost studenata i slično.

Podatci o izvršenim prilagodbama i poboljšanjima sustava, temeljeni na nedostacima evidentiranim u postupcima implementacije sustava ili postupcima unutarnjeg ili vanjskog vrjednovanja, prikupljaju se kontinuirano i podloga su za reviziju cjelokupnog sustava kvalitete. Ti podatci dio su izvješća koji godišnje podnosi Centar za kvalitetu Senatu Sveučilišta na temelju izvješća povjerenstava za kvalitetu na znanstveno-nastavnim sastavnicama.

2.4. | Prijedlog aktivnosti vezanih za unaprjeđenje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku do 2010. godine |

U prethodnim poglavljima navedeni su različiti vidovi sustava za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Dosadašnjim radom na projektu "Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku" definirana je organizacija sustava kvalitete na Sveučilištu i smjernice za njezino kontinuirano djelovanje. U okviru projektnih aktivnosti proučeni su sustavi osiguranja kvalitete na sveučilištima u Europi te pravci djelovanja europskih sveučilišta, s ciljem konkurentnosti i kvalitete znanstvenog i nastavnog rada. Na temelju iskustava u projektu i iskustava rada europskih sveučilišta izrađen je plan aktivnosti s ciljem poboljšanja i proširenja sustava kvalitete na Sveučilištu u sljedeće tri godine.

2.4.1. Aktivnosti u 2007. godini

U 2007. godini predloženo je nekoliko aktivnosti vezanih uz proširenje procesa evaluacije i osnivanje službi važnih za kvalitetu rada na Sveučilištu.

Studentska evaluacija rada stručnih službi

Tijekom 2006. godine, u sklopu aktivnosti vezanih uz projekt, provedena je studentska anketa evaluacije profesora i asistenata. Za provođenje evaluacije odrađene su i sve predradnje, od izrade anketnih listića do uputa za provođenje. Međutim, kvaliteta rada sa studentima ne odnosi se samo na profesore i asistente. Vrlo je važan način rada studentske službe i pristupačnost njenog osoblja. Osoblje zaposleno u studentskim službama treba biti stručno, komunikativno, te raspolagati sa svim podacima koji su studentima potrebni za kvalitetno studiranje. Jednako je važan i rad djelatnika knjižnice koji studentima značajno mogu olakšati potragu za potrebnim znanjima prilikom pripremanja ispita. Naravno, raspoloživost knjižnog fonda i dostupnost elektronskih zapisa je izuzetno bitna za kvalitetno studiranje. S obzirom na važnost rada studentskih službi i knjižnica, predlažemo proširivanje evaluacije i na rad djelatnika studentske službe i knjižnice. Za provođenje ove aktivnosti predlažemo sljedeće korake:

- 1) Izrada anketnih listića za evaluaciju rada studentske službe i knjižnica na sastavnicama Sveučilišta
- 2) Izrada uputa za provedbu evaluacije
- 3) Provedba evaluacije na sastavnicama i obrada dobivenih rezultata
- 4) Prezentacija rezultata upravama sastavnica
- 5) Na osnovi rezultata, definiranje mjera za poboljšanje rada.

Ustroj funkcije pomoćnika rektora za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta (voditelja sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete)

Nakon završetka projekta i početkom akademske 2006/2007. godine, na Sveučilištu bi trebao biti uspostavljen dinamički ciklus kvalitete. Kontinuirane aktivnosti na kojima počiva dinamički ciklus kvalitete podijeljene su, u trenutnoj organizaciji, između Odbora i Službe za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete. Zato je, bar do početka funkcioniranja Centra za kvalitetu Sveučilišta, potrebno imenovati osobu koja će biti spona između uprave Sveučilišta, Odbora za kvalitetu i Službe, a koja će koordinirati i upravljati različitim aktivnostima u području osiguranja i unaprjeđenja kvalitete. Također je potrebno inicirati i održavati suradnju u području kvalitete s drugim sveučilištima u Hrvatskoj i Europi te s Agencijom za znanost i visoko obrazovanje.

Zato u 2007. godini predlažemo i ustroj funkcije pomoćnika rektora za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete (voditelj sustava osiguranja i unaprjeđenja kvalitete)⁵.

Osnivanje Alumni kluba

Postojanje kluba završenih studenata sveučilišta ili Alumni kluba, karakteristično je za sva sveučilišta u Europskoj uniji i SAD-u. Svako sveučilište ima djelatnike koji stalno rade na evidencijama bivših studenata, organizaciji njihovog okupljanja, promidžbi sveučilišta preko njegovih nekadašnjih studenata, danas uspješnih poslovnih ljudi, te u organizaciji akcija pomoći razvoju različitih aktivnosti sveučilišta. Sveučilišta razvijaju osjećaj pripadnosti i ponosa zbog studiranja i završetka studija na tom sveučilištu. Od hrvatskih sveučilišta jedino Sveučilište u Zagrebu danas ima organiziran Alumni klub. Tako se gube važne spone između završenih studenata i njihovog sveučilišta, te su na gubitku i studenti i sveučilište. Postojanje Alumni kluba značajno doprinosi kvaliteti rada sveučilišta, ali i njegovog ugleda. Stoga se, kao jedna od aktivnosti, u ovoj godini predlaže osnivanje Alumni kluba kroz sljedeće korake:

- 1) Osnivanje Alumni kluba Sveučilišta i zapošljavanje djelatnika/djelatnice za vođenje kluba, organizaciju aktivnosti i vođenje baze podataka
- 2) Izrada programa baze podataka završenih studenata Sveučilišta
- 3) Izrada obrazaca i uputa prema kojima će sastavnice Sveučilišta prikupljati i dostavljati podatke o završenim studentima, te određivanje odgovorne osobe na sastavnicama
- 4) Početak prikupljanja podataka o završenim studentima Sveučilišta i unos podataka u bazu
- 5) Izrada web stranice kluba

Osnivanje Službe za odnose s javnošću i promidžbu Sveučilišta

Odnosi s medijima danas su od velike važnosti za sve institucije. Pravovremene i točne informacije o svim aktivnostima koje se odvijaju na sveučilištu vrlo su važne za njegov ugled i položaj u zajednici. Osim toga, sveučilišta danas trebaju imati i dobru promidžbu svoga nastavnog i znanstvenog rada kako bi privukla dovoljan broj studenata, ali i poslovnih subjekata za financiranje projekata i istraživanja. Sveučilišta moraju postati atraktivna ulagačima iz gospodarstva s jedne strane, studentima s druge strane, a osim toga svoj rad moraju transparentno prikazati zajednici u kojoj djeluju i poreznim obveznicima iz čijih se sredstava dijelom financiraju. Zbog toga je postojanje i rad Službe za odnose s javnošću značajno za sveučilište. Na hrvatskim sveučilištima zasad ne postoji organizirano djelovanje ovakvih službi. Stoga predlažemo njezino osnivanje pri Sveučilištu kroz sljedeće korake:

- 1) Osnivanje Službe za odnose s javnošću i promidžbu, te zapošljavanje djelatnika/djelatnice za vođenje i organizaciju rada Službe
- 2) Izrada pravilnika o radu Službe i definiranje glavnih aktivnosti
- 3) Izrada propagandnih materijala o Sveučilištu
- 4) Izrada baze podataka poslovnih partnera, gospodarskih subjekata i medija s kojima služba treba kontaktirati
- 5) Izrada web stranice Službe
- 6) Osmišljavanje načina promidžbe Sveučilišta i početak njihovog provođenja.

2.4.2. Aktivnosti u 2008. godini

U ovoj godini su predviđene tri aktivnosti koje bi pridonijele kvaliteti rada Sveučilišta.

Ustroj funkcije prorektora za međunarodne odnose Sveučilišta

Međunarodna aktivnost sveučilišta jedan je od pokazatelja njegove kvalitete i razvijenosti. Današnja znanost temelji se na interdisciplinarnosti i međunarodnim timovima istraživača, a visokoškolsko obrazovanje podrazumijeva boravak studenata tijekom studija na stranim sveučilištima.

⁵ U punom ili u dijelu radnog vremena.

Zbog svega toga sveučilište mora imati jake međunarodne veze i prepoznatljivost u europskoj i svjetskoj sveučilišnoj zajednici. Danas na Sveučilištu postoji Ured za međunarodne odnose koji kvalitetno pridonosi radu Sveučilišta i njegovoj prezentaciji na međunarodnom polju. Funkcija prorektora za međunarodne odnose značajno bi pridonijela kvaliteti rada Ureda, ali i daljnjem intenziviranju međunarodne aktivnosti Sveučilišta. Stoga se za aktivnost u 2008. godini predlaže imenovanje prorektora za međunarodne odnose kroz korake:

- 1) Izmjena Statuta Sveučilišta kojom se ustrojava funkcija prorektora za međunarodne odnose Sveučilišta i definira područje rada
- 2) Izbor prorektora.

Organizacija evaluacije studijskih programa i kvalitete izvođenja nastave kroz anketiranje završenih studenata

Anketiranje završenih studenata također je praksa koja se provodi na sveučilištima u Europi. Ocjena kvalitete studijskog programa i njegove prilagođenosti stvarnim zahtjevima struke, moguća je upravo anketiranjem studenata koji su završili studij i zaposlili se u struci. Anketiranje studenata daje podatke o jednoj dimenziji kvalitete studija, dok se anketiranjem završenih studenata, koji s odklonom od nekoliko godina i radnim iskustvom ocjenjuju što im je studijski program dao kao znanja, vještine i kompetencije za obavljanje poslova, prikazuje druga, vrlo važna dimenzija kvalitete rada na sveučilištu. Praksa ovakvog tipa evaluacije dosad nije postojala na Sveučilištu, te se predlaže njezino provođenje kroz nekoliko koraka:

- 1) Izrada upute o provođenju evaluacije
- 2) Izrada anketnih listića
- 3) Provedba evaluacije korištenjem podataka iz baze podataka završenih studenata i obrada dobivenih rezultata
- 4) Prezentacija rezultata na sastavnicama
- 5) Redefiniranje uputa za provođenje evaluacije na osnovu iskustava
- 6) Definiranje mjera za poboljšanje studijskih programa na osnovi rezultata evaluacije.

Organizacija evaluacije studijskih programa kroz anketiranje poslodavaca

Kao i u prethodnom slučaju, i praksa anketiranja poslodavaca prisutna je na europskim sveučilištima. Poslodavci su oni koji, na osnovi sposobnosti i znanja zaposlenika u praksi, mogu ocijeniti kako sveučilište radi i koliko su programi kvalitetni i idu ukorak s razvojnim trendovima. Ovakve su informacije vrlo vrijedne za podizanje kvalitete studijskih programa i podizanje atraktivnosti sveučilišta za buduće studente. Za provođenje ove aktivnosti predlažu se sljedeći koraci:

- 1) Izrada uputa o provođenju evaluacije za znanstveno-nastavne sastavnice
- 2) Izrada anketnih listića
- 3) Izrada kratke upute i zamolbe poslodavcima za sudjelovanje u evaluaciji
- 4) Dostava anketnih listića korištenjem podataka iz baze završenih studenata i iz baze Službe za odnose s javnošću
- 5) Obrada i prezentacija dobivenih rezultata na znanstveno-nastavnim sastavnicama
- 6) Redefiniranje uputa za provođenje evaluacije na osnovi iskustava
- 7) Definiranje mjera za poboljšanje na osnovi rezultata evaluacije.

2.4.3. Aktivnosti u 2009. godini

Početak organiziranog provođenja procesa benchmarkinga na Sveučilištu

Benchmarking se na sveučilištima u svijetu provodi u posljednjih 25 godina. Benchmarking na sveučilištu predstavlja uspoređivanje rada i uspješnosti sveučilišta s vodećim ili partnerskim sveučilištima. Rezultati usporedbe ukazuju na postojeće probleme i nedostatke, te potrebne promjene i unaprjeđenja. Osnovni cilj benchmarkinga je samoevaluacija, napredak i konkurentnost sveučilišta. Za benchmarking se kaže da je to “Učenje iz prakse najboljih!”. Na sveučilištima u Hrvatskoj benchmarking se do danas nije provodio. Kako bi, na osnovi stvarnih podataka i pokazatelja, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku moglo ocijeniti svoje mjesto među sveučilištima u Hrvatskoj i Europi, potrebno je inicirati provođenje benchmarkinga. Za početak predlažemo nekoliko koraka:

- 1) Iniciranje dogovora o provođenju benchmarkinga na sveučilištima u Hrvatskoj
- 2) Izbor voditelja procesa benchmarkinga za Sveučilište i definiranje njegovih obveza
- 3) Izrada pravilnika i uputa za provođenje benchmarkinga na hrvatskim sveučilištima u suradnji s ostalim hrvatskim sveučilištima
- 4) Definiranje područja koja će se ispitivati i uspoređivati u 2009. i 2010. godini
- 5) Izbor osoba odgovornih za prikupljanje podataka na sastavnicama
- 6) Prikupljanje podataka za definirana područja prve godine istraživanja.

O USTROJU I DJELOVANJU SUSTAVA ZA OSIGURANJE KVALITETE NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Na temelju članka 58. i 194. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku - pročišćeni tekst, Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na 10. sjednici u akademskoj 2005/2006. godini, održanoj 29. rujna 2006. godine, pod točkom 6. dnevnog reda donio je

PRAVILNIK O USTROJU I DJELOVANJU SUSTAVA ZA OSIGURANJE KVALITETE NA SVEUČILIŠTU J.J. STROSSMAYERA U OSIJEKU

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Pravilnik) pobliže se određuje ustroj, djelovanje i područja vrjednovanja sustava za kvalitetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu Sveučilište).

Članak 2.

Cilj izgradnje sustava kvalitete na Sveučilištu je poboljšanje kvalitete studentskog iskustva na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta - od prijave i upisa na znanstveno-nastavnu sastavnicu, preko predavanja, ispita i diplome do zapošljavanja i cjeloživotnog obrazovanja.

Članak 3.

Ustroj i djelovanje sustava za osiguranje kvalitete podliježu mjerilima, načelima i kriterijima vrjednovanja učinkovitosti znanstveno-nastavnih sastavnica i studijskih programa.

U sustavu vrjednovanja uvažavaju se posebnosti pojedinih područja znanosti, umjetnosti i visokog obrazovanja.

II USTROJ I DJELOVANJE

Članak 4.

Ustrojbene jedinice sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu su:

1. Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu Centar)
2. Ured za osiguranje kvalitete pri znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta.

Ustrojbene jedinice sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu djeluju usklađeno i odgovorne su za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete na Sveučilištu.

II.1 Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta

Članak 5.

Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Centar) je sastavnica Sveučilišta i osniva se odlukom Senata Sveučilišta.

Centar djeluje kao jedinstveni sveučilišni centar za praćenje i unaprjeđivanje kvalitete visokog obrazovanja, koji je povezan s ustrojbenim jedinicama znanstveno-nastavnih sastavnica i koordinira njihov rad.

Unutarnji ustroj Centra, tijela i ovlasti te ostala pitanja uređuju se aktom o osnivanju i općim aktom Sveučilišnog centra.

II.2 Nadležnost Centra

Članak 6.

1. Zadaća Centra je stvaranje mreže za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete na Sveučilištu i integriranje Sveučilišta u nacionalnu mrežu za unaprjeđenje kvalitete.
2. Centar pokreće i koordinira inicijative i provedbu razvojnih programa sa svrhom kontinuiranog osiguranja i unaprjeđenja kvalitete.
3. Centar utvrđuje karakteristične indikatore kvalitete i organizira njihovo sustavno praćenje.
4. Centar potiče i organizira rasprave o kvaliteti, širenje kulture kvalitete u akademskoj i neakademskoj javnosti.
5. Centar definira standarde i kriterije kvalitetnog funkcioniranja znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta, posebice:
 - razvija postupke internog i eksternog vrjednovanja te metode za istraživanje različitih aspekata kvalitete obrazovanja
 - provodi analize i prikuplja informacije o kvaliteti od svih sastavnica Sveučilišta

- istražuje uzroke nekvalitetnog, neučinkovitog i predugog studiranja
- osigurava povratne informacije od strane studenata i usmjerava njihove sugestije, prijedloge i kritike
- potiče i organizira stručno usavršavanje nastavnika, suradnika, rukovoditelja i administrativnog osoblja u području kvalitete.

Članak 7.

Centar surađuje sa svim ustrojbenim jedinicama Sveučilišta koje vode, usklađuju poslove ustroja, izvedbe i razvoja studija na Sveučilištu.

U programe Centra uključuju se studenti.

Članak 8.

Centar izrađuje godišnji i dugoročni plan aktivnosti kojeg predstavlja Odboru. Centar djeluje u skladu s planom, nakon što ga Senat Sveučilišta usvoji.

Centar podnosi izvješće o svom radu Odboru najmanje jednom godišnje.

II.3 Ured za osiguranje kvalitete na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta

Članak 9.

Ured za osiguranje kvalitete je ustrojbeni jedinicama znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta koje se ustrojavaju temeljem odluke fakultetskog vijeća.

III STRUČNA TIJELA

Članak 10.

Stručna tijela za osiguranje kvalitete na Sveučilištu su:

- Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Odbor)
- Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta (u daljnjem tekstu: povjerenstvo).

Članak 11.

Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu imenuje Senat Sveučilišta.

III.1 Sastav Odbora

Članak 12.

Odbor ima 13 članova i to:

- dva (2) - predstavnici Uprave Sveučilišta: prorektor za nastavu i studente i glavni tajnik Sveučilišta kao stručni savjetnik Odbora
- sedam (7) članova iz reda nastavnika znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta, i to po jedan (1) predstavnik područja znanosti: prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti, društvene znanosti, humanističke znanosti i umjetničko područje
- dva (2) člana - predstavnika studenata (predsjednik Predsjedništva Studentskog zbora i predsjednik Skupštine Studentskog zbora)
- jedan (1) član - predstavnik stručno-administrativnog osoblja Centra.

Članove Odbora iz reda nastavnika znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta imenuje Senat na prijedlog znanstveno-nastavnih sastavnica.

Članove Odbora - predstavnike studenata imenuje Senat na prijedlog Studentskog zbora Sveučilišta.

Članovi Odbora biraju između sebe predsjednika Odbora.

Mandat članova Odbora - predstavnika uprave Sveučilišta, sveučilišnih nastavnika i predstavnika stručno-administrativnog osoblja Centra traje tri (3) godine.
Mandat članova Odbora - predstavnika studenata traje dvije (2) godine.

III.2 Nadležnost Odbora

Članak 13.

Odbor prati i nadzire sustav kvalitete Sveučilišta.

Odbor provodi strateško planiranje i donosi odluke o smjernicama i postupcima osiguranja i unaprjeđenja kvalitete.

Odbor predlaže rektoru i Senatu konkretne projekte i aktivnosti te potiče inovacije i razvoj u svrhu osiguranja, unaprjeđenja i promicanja kvalitete.

Odbor osigurava djelotvornost postupaka unaprjeđenja kvalitete te nadzire učinkovitost provedbe propisanih mehanizama za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta.

Članak 14.

Sukladno svojim nadležnostima iz članka 13. ovog pravilnika, Odbor redovito, a najmanje jednom godišnje, podnosi Senatu Sveučilišta *«Izvješće o radu i učinkovitosti svih ustrojbenih jedinica sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu»*.

Članak 15.

Odbor u suradnji s dekanima/pročelnicima znanstveno-nastavnih sastavnica uređuje javnost rada i podataka na razini pojedine znanstveno-nastavne sastavnice i cijelog Sveučilišta.

III.3 Povjerenstva za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta

Članak 16.

Povjerenstvo za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na sastavnici Sveučilišta imenuje se pri svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta.

Ustroj i način rada povjerenstva pobliže se određuje statutom znanstveno-nastavne sastavnice.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice ima slobodu prilagodbe postupaka sustava kvalitete vlastitim potrebama.

Sveučilišni centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete Sveučilišta je ustrojbeni jedinica Sveučilišta i osniva se odlukom Senata Sveučilišta na prijedlog rektora.

III.3.1 Sastav povjerenstva

Članak 17.

Povjerenstvo čini najmanje pet (5) članova:

- prodekan za nastavu
- tajnik znanstveno-nastavne sastavnice
- predstavnik nastavnika
- predstavnik asistenata
- predstavnik studenata

III.3.2 Nadležnost povjerenstva

Članak 18.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice organizira, koordinira i provodi postupke vrjednovanja i razvija unutarnje mehanizme osiguravanja, unaprjeđenja i promicanja kvalitete na razini znanstveno-nastavne sastavnice Sveučilišta.

Navedeni postupci uključuju sljedeće elemente:

- samoanalizu
- razvijanje indikatora kvalitete
- sudjelovanje studenata u praćenju kvalitete provedbe studija

- istraživanje uspješnosti studiranja i uzroka nekvalitetnog, neučinkovitog i predugog studiranja
- istraživanje kompetencije nastavnog osoblja
- usavršavanje sveučilišnih nastavnika (cjeloživotno obrazovanje - LLL)
- usavršavanje administrativnog i tehničkog osoblja
- dokazi o unaprjeđenju nastave
- kvaliteta općih i posebnih kompetencija ostvarenih studijskim programom
- definiranje i uvođenje tipa standardizacije u administrativnom dijelu sastavnica.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice u suradnji s Odborom i Centrom:

- planira strategiju unaprjeđenja kvalitete znanstveno-nastavne sastavnice
- provodi program procjene i postupak unaprjeđenja kvalitete znanstveno-nastavne sastavnice
- koordinira provedbu projekata za profesionalni i stručni razvoj kadrova u području kvalitete.

Članak 19.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice izrađuje godišnji i dugoročni plan aktivnosti, sukladno Pravilniku o sustavu za kvalitetu Sveučilišta.

Povjerenstvo znanstveno-nastavne sastavnice ima obvezu podnositi izvješće o svom djelovanju fakultetskom vijeću matične sastavnice i Odboru. Izvješće se podnosi najmanje jednom godišnje, odnosno u utvrđenim rokovima provedbe programa u nadležnosti drugih ustrojbenih jedinica sustava za kvalitetu Sveučilišta.

IV PODRUČJA VRJEDNOVANJA

Članak 20.

Područja vrjednovanja sustava za unaprjeđenje kvalitete na Sveučilištu definirana su na dvjema razinama.

Na sveučilišnoj razini:

- strategija, razvoj i funkcioniranje sustava kvalitete
- promicanje i širenje kulture kvalitete na Sveučilištu
- izrada dokumenata sustava
- interno i eksterno vrjednovanje sustava
- informiranost akademske i šire zajednice o sustavu kvalitete na sastavnicama
- javnost djelovanja.

Na razini sastavnica:

- kvalitetno funkcioniranje obrazovnog procesa (proces učenja, proces podučavanja, proces vrjednovanja studentskog rada, opremljenost za obrazovanje, knjižnica, informatička opremljenost i drugo)
- trajno osiguranje i unaprjeđivanje kvalitete na sastavnicama
- informiranost akademske i šire zajednice o sustavu kvalitete na sastavnicama
- javnost djelovanja.

V PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Ovaj pravilnik donosi Senat Sveučilišta.

Izmjene i dopune ovog pravilnika donose se na istovjetan način na koji je Pravilnik donesen.

Članak 22.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

REKTORICA

Prof. dr. sc. dr. h. c. Gordana Kralik

4. POSTUPCI

SUSTAVA OSIGURANJA I UNAPRJEĐENJA KVALITETE NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

1 Svrha

Ovim se postupkom opisuju elementi, način, učestalost, metode, obrada i priopćavanje rezultata studentske evaluacije nastave i nastavnika na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

2 Područje primjene

Postupak se primjenjuje na svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i služi za izradu ankete kod provođenja postupka evaluacije nastave i nastavnika. Evaluacija se koristi i za ocjenu rada nastavnika u postupku izbora u znanstveno-nastavno i nastavno zvanje.

3 Odgovornost

Za provođenje ovog postupka odgovoran je Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

4 Princip provođenja evaluacije

Ciljevi provedbe studentske evaluacije nastave i nastavnika su utvrđivanje dobrih strana rada i otkrivanje onoga što je nužno mijenjati. Rezultati provođenja studentske evaluacije osnova su za daljnji rad na poboljšanju nastave. Evaluacija se provodi pismeno na kraju nastave tako da studenti vrjednuju određene elemente obrazovnog procesa - organizaciju i strukturu kolegija, opterećenje kolegijem, ocjenjivanje i ispite, utjecaj predavanja na studente, područje kolegija i opće procjene. Rezultati evaluacije promatraju se u odnosu na prethodne rezultate (kako bi se pratio napredak od uvođenja promjena) i u odnosu na druge nastavnike.

5 Način provođenja evaluacije

5.1 Elementi evaluacije nastave i nastavnika

Kod provođenja evaluacije nastave i nastavnika evaluiraju se sljedeći elementi:

Nastavnik

- način na koji prezentira gradivo - predaje li razumljivo i jasno
- jesu li mu ilustracije jednostavne, razumljive, relevantne i lako se pamte
- kakav je nastavnikov odnos prema studentima
- dopušta li i potiče sudjelovanje studenata u raspravama
- kako uspijeva motivirati studente

Kolegiji

Organizacija i struktura kolegija

- u kojoj mjeri je kolegij dobro organiziran
- u kojoj mjeri je prezentiranje materijala dobro organizirano
- jesu li ciljevi kolegija postavljeni i radi li se na njihovom postizanju
- je li vrijeme predavanja dobro organizirano (provedeno)
- jesu li jasno izražena očekivanja o tome što studenti trebaju naučiti
- kako je zamišljena i u kojoj mjeri izražena studentska participacija

Opterećenje/teškoće s kolegijem

- kakav je tempo predavanja
- kakvo je opterećenje u usporedbi s ostalim predavanjima
- je li količina materijala koji se obrađuje odgovarajuća
- jesu li predavanja intelektualno izazovna
- jesu li zadaci primjereno teški

- zadaje li se previše posla izvan predavanja

Ocjenjivanje i ispiti

- odnose li se ispitna pitanja na važne dijelove predavanja
- u kojoj mjeri su podijeljene ocjene pravedne
- dobivaju li se uz zadatke i korisni komentari
- dobiva li se vrijedna općenita povratna informacija

Utjecaj predavanja na studente

- koliko novog je naučeno na predavanju
- u kojoj mjeri predavanja zaokupljaju pozornost
- smatraju li studenti da su predavanja bila vrijedna/gubitak vremena
- u kojoj mjeri su predavanja ispunila očekivanja studenata
- jesu li predavanja potakla interes studenata za određeno područje

Koliko područje pokriva kolegij

- ispituju li se na kolegiju primjene nalaza istraživanja
- daju li predavanja uvid u pozadinu ideja/koncepta
- pruža li kolegij uvid u različita stajališta o sadržaju koji se obrađuje
- uzima li kolegij u obzir postojeće trendove

Opće procjene

- općenito vrijednost kolegija - izvrsno do slabo
- općenito kvaliteta predavanja - izvrsno do slabo

Organizacija nastave i uvjeti za učenje

- ima li kolizija u nastavi i provedbi ispita
- opremljenost računalima
- rad knjižnice
- rad studentske administracije
- mogućnost konzultacija
- postojanje mentora
- postojanje tutora (za bruoše)

5.2 Vrijeme i učestalost provođenja evaluacije

Evaluacija se provodi **na kraju nastave** (semestra, modula, akademske godine) tako da studenti retrospektivno sagledaju program koji su prošli, rad nastavnika i različite uvjete tijekom nastave te tako vrjednuju elemente obrazovnog procesa iz točke 5.1 ovog postupka. Moguć je pristup **kombiniranju** studentske evaluacije **tijekom** (vrjednovanje pojedine nastavne cjeline ili teme) i **nakon** završetka nastave.

Učestalost evaluacije ovisi o:

- opsežnosti nastave, broju polaznika
- rezultatima ranijih evaluacija
- brojnosti promjena u studentskoj grupi, nastavi ili okolnostima
- nejasnoćama u vezi s nastavom.

5.3 Metode evaluacije

Moguće tehnike za provođenje evaluacije su:

a) **Kvantitativne tehnike** - glavna tehnika u postupku vrjednovanja je **evaluacijski upitnik**:

- upitnik s ponuđenim odgovorima
- upitnik s otvorenim odgovorima
- upitnik s vezanim odgovorima
- fokusirana evaluacijska shema
- on-line upitnik.

b) **Kvalitativne tehnike** - opisnog karaktera

- komentari o ciljevima nastavnika - nastavnik može kratko opisati svoje ciljeve i zamoliti studente da prokomentiraju kako su doživjeli nastavu u odnosu na ciljeve
- petominutne poruke - na kraju jednog sata tijekom semestra, može se odvojiti 5 minuta i zamoliti studente da napišu kratku bilješku o dobrim i lošim stranama nastave
- pisanje dnevnika - studenti zadnjih nekoliko minuta neke nastavne sekvence u bilježnicu ili na papir pišu bilješku o nastavi u obliku dnevnika
- pismo nastavniku - nastavnik može svaki put zamoliti nekoliko studenata da tijekom nastave naprave bilješku o tome kako shvaćaju nastavu i njezin sadržaj
- bilješke studenata - nastavnik može nakon predavanja zamoliti nekolicinu studenata da pogleda njihove bilješke
- zidne novine ili evaluacijski grafiti - na kraju dana svaki student dobije papir na koji piše kratak komentar koji se zalijepi na zid tako da svi mogu vidjeti što su drugi napisali.

5.4 Obrada i priopćavanje rezultata

Uvid u rezultate evaluacije imaju oni koji planiraju i provode evaluaciju, oni na koje se evaluacija odnosi, oni koji imaju koristi od promjena koje se odvijaju, kao i odgovornost za te promjene (nastavnik, pročelnik katedre, prodekan, dekan).

Rezultati evaluacije interpretiraju se tako da se usporede s postavljanim normama:

- apsolutno, u odnosu na (brojčane) vrijednosti za koje se unaprijed odlučujemo
- u odnosu na prethodne rezultate, kako bi se pratio napredak od kada su uvedene određene promjene
- u odnosu na druge nastavnike/nastavu.

Svaki nastavnik može dobiti uvid u relativni rang koji zauzima među ostalim nastavnicima, ali bez konkretnih podataka tko je ocijenjen bolje ili gore od njega (loši rezultati ne priopćavaju se javno, već svakom nastavniku individualno). Svaki nastavnik treba dobiti i specifične informacije o koje su istaknute kao dobre, a koje kao loše strane njegovog rada.

Na temelju dobivenih i obrađenih rezultata, Odbor za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku izrađuje *Izvešće o studentskoj evaluaciji nastave i nastavnika na razini Sveučilišta*.

6 Prilozi

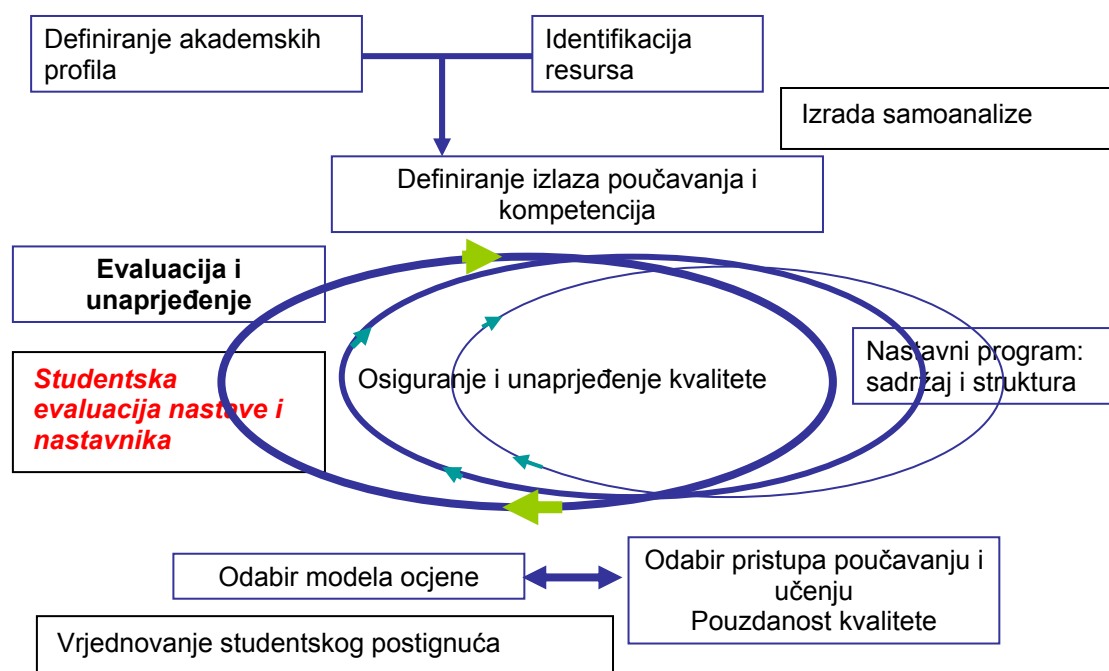
Upute za provedbu jedinstvene ankete na razini Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 21. ožujka 2006. godine

Anketni listić za akademsku godinu 2005/2006 na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

7 Referentni dokumenti

Križanić, V.; Vizek-Vidović, V.: *Unutrašnje vrednovanje visokih učilišta*, Priručnik za uspostavu sustava upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju, Sveučilište u Zagrebu, 2004

8 Dinamički ciklus kvalitete

Slika 5 - Dinamički ciklus kvalitete

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

ODBOR ZA UNAPRJEĐIVANJE I OSIGURANJE
KVALITETE VISOKOG OBRAZOVANJA

UPUTE ZA PROVEDBU JEDINSTVENE ANKETE

Kako smo zajednički planirali, a u cilju ispunjavanja odredbi koje je naša zemlja i naše Sveučilište preuzelo potpisivanjem Bolonjske deklaracije, započinjemo s kontinuiranim provođenjem jedinstvene ankete na Sveučilištu J.J. Strossmayera u Osijeku.

Budući da je ovo prvi put kako provodimo jedinstveno anketiranje na svim znanstveno-nastavnim sastavnicama, provedba ankete bit će organizirana na dvije razine. Na razini Sveučilišta anketni materijali će se pripremiti i distribuirati, a rezultati ankete će se obraditi i analizirati, dok će studenti pristupati anketiranju na razini sastavnica. Na razini Sveučilišta organizaciju ankete preuzima projektni tim projekta Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj RH „Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku“. Na svakoj sastavnici organizaciju i provedbu ankete preuzima Povjerenstvo za unapređivanje i osiguranje kvalitete.

Cilj ovih uputa je osiguravanje jedinstvenog i transparentnog postupka provedbe ankete na sastavnicama Sveučilišta, u cilju usporedivosti rezultata. Anketi pristupaju redoviti studenti I godine sveučilišnih i stručnih studija (prvoupisani i ponavljači) koji će ovom prigodom ispunjavati ankete o predmetnim nastavnicima i asistentima čije su predmete odslušali u I (zimskom) semestru akademske godine 2005/2006.

Prilikom anketiranja studenata, obvezna je nazočnost najmanje tri (3) člana Povjerenstva za unapređivanje i osiguranje kvalitete, od kojih jedan mora biti predstavnik studenata. Popunjene ankete se razvrstavaju u kovertе na kojima se nalazi ime predmetnog nastavnika/asistenta. Povjerenstvo je obvezno izraditi *Zapisnik o provedbi jedinstvene ankete* u kojem se nalaze podaci o broju studenata koji su pristupili anketiranju, broju predmeta čiji su nastavnici i asistenti evaluirani, broju popunjenih i nepopunjenih anketa po obrascu koji se nalazi u privitku. Za svaki pojedini predmet također se ispunjava zapisnik po obrascu koji se nalazi u privitku.

Postupak provođenja ankete:

- Okupiti redovite studente I godine (II semestra) sveučilišnog i stručnog studija
- Podijeliti ankete za svakog predmetnog nastavnika/asistenta (predmeti odslušani u I. zimskom semestru ak.god. 2005/2006). Povjerenstvo mora pripremiti i prikupiti točan raspored studenata po smjerovima, te broj i imena studenata koji slušaju različite izborne predmete. Pretpostavljamo da će svaki student u prosjeku ispuniti od pet do sedam anketa.
- Ispunjene anketne listiće razvrstati po predmetima i staviti ih u odvojene kovertе (za svaki predmet po jedna).
- Ispuniti zapisnik za svaki predmet i priložiti ga uz kovertе.
- Ispuniti jedinstveni zapisnik za cijelu sastavnicu.
- Kovertе s ispunjenim anketama, ispunjene i ovjerene zapisnike dostaviti Uredu za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete pri Rektoratu Sveučilišta.

Prodekan za nastavu znanstveno-nastavne sastavnice, kao predsjednik Povjerenstva, odgovoran je za uspješnu organizaciju i provedbu anketiranja, te organizaciju pravovremene dostave zapisnika, popunjenih anketa, kao i preostalih nepopunjenih.

Ispunjene anketne listiće i ovjerene zapisnike potrebno je dostaviti **zaključno s ponedjeljkom, 10. travnja 2006. godine**, na adresu:

Rektorat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete
Trg Sv. Trojstva 3, HR-31 000 OSIJEK.

U Osijeku, 21. ožujka 2006. godine

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

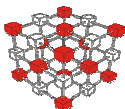
ANKETA ZA STUDENTE SVEUČILIŠNIH STUDIJA

Znanstveno-nastavna sastavnica:	Sveučilišni studij:
Nastavnik:	Naziv nastavnog predmeta:
Asistent:	
➤ <i>Molimo zaokružite slovo ispred odabranog odgovora:</i>	

1. Na koliko ste predavanja do sada bili? a) na većini b) na oko 50% c) rijetko sam pohađao/la predavanja	2. Moj glavni motiv pohađanja predavanja: a) zato što je obavezno b) da bih se pripremio/la za ispit c) iz interesa / zato što me zanimaju				
3. Koliko ste često prisustvovali vježbama/seminarima iz ovog nastavnog predmeta (ako su postojali)? a) redovito b) povremeno c) rijetko	4. Koliko su često predavanja iz ovog nastavnog predmeta bila otkazana bez najave? a) nikada b) jednom ili dva puta c) više od dva puta				
5. Koliko su često vježbe/seminari iz ovog nastavnog predmeta bili otkazani bez najave? a) nikada b) jednom ili dva puta c) više od dva puta	6. Na koliko ste kolokvija iz ovog nastavnog predmeta pristupili? a) na sve b) na neke c) niti na jedan d) kolokviji se nisu održavali				
7. Jeste li položili ispit iz ovog nastavnog predmeta? a) da b) ne c) nisam pristupio/la ispitu					
➤ Molimo Vas da ocjenom 1 (potpuno neslaganje) do 5 (potpuno slaganje) ocijenite Vaše slaganje/neslaganje s niže navedenim tvrdnjama:					
1. Težina gradiva ovog nastavnog predmeta primjerena je mom predznanju	1	2	3	4	5
2. Predavanja su bila jednostavna za praćenje	1	2	3	4	5
3. Nastavnik pobuđuje interes za predmet	1	2	3	4	5
4. Nastavnik vodi računa o tome shvaćaju li studenti prezentirane sadržaje	1	2	3	4	5
5. Način ocjenjivanja je transparentan	1	2	3	4	5
6. Nastavnik je otvoren i pristupačan	1	2	3	4	5
➤ Molimo Vas da ocjenom 1 (potpuno neslaganje) do 5 (potpuno slaganje) ocijenite Vaše slaganje/neslaganje s niže navedenim tvrdnjama:					
7. Asistent pobuđuje interes za predmet	1	2	3	4	5
8. Asistent vodi računa o tome shvaćaju li studenti	1	2	3	4	5

prezentirane sadržaje					
9. Asistent je otvoren i pristupačan	1	2	3	4	5
➤ <i>Molimo, navedite svoje prijedloge za poboljšanje nastave:</i>					

Zahvaljujemo na suradnji!

Vrsta dokumenta	POSTUPAK 2	
Oznaka dokumenta	PO-2	Rev. 0-11/2006
Naslov dokumenta	IZRADA SAMOANALIZE ZNANSTVENO-NASTAVNIH SASTAVNICA SVEUČILIŠTA	
	Ovi materijali temelje se na radu koji je financirala Nacionalna zaklada za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.	

4.2. | Postupak 2: Izrada samoanalize sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku |

1 Svrha

Ovim se postupkom definira sadržaj i učestalost izrade samoanalize kao ključnog instrumenta za unutrašnje vrjednovanje znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

2 Područje primjene

Postupak se primjenjuje na svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

3 Odgovornost

Za provođenje ovog postupka odgovorni su članovi povjerenstava za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

4 Princip izrade samoanalize

U procesu samoevaluacije prikupljaju se kvantitativne i kvalitativne informacije o pojedinim organizacijskim jedinicama, analiziraju se i prikazuju prikupljeni podatci. Prikupljeni podatci imaju oblik izvješća i služe kao materijal u postupku unutrašnjeg vrjednovanja znanstveno-nastavne sastavnice.

5 Način izrade samoanalize

5.1 Sadržaj samoanalize znanstveno-nastavne sastavnice

Samoanaliza znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku sastoji se od 11 cjelina koje u potpunosti opisuju njihovu djelatnost:

Uvod

Proces samoevaluacije ima smisla samo ako su jasna polazišta, tj. ako znanstveno-nastavna sastavnica ima jasno razrađenu misiju, ciljeve i strateške planove. Ono što se u konačnici želi utvrditi, jest u kojoj su mjeri ostvarene polazne pretpostavke o ishodima.

- 1.1 Ocjena stanja kao starta za budući razvoj
- 1.2 Misija, strategija i ciljevi obrazovanja - zašto i koga obrazujemo?
- 1.3 Identitet i prepoznatljivost znanstveno-nastavne sastavnice u okruženju
- 1.4 Dinamika realizacije razvojnih ciljeva, kao i načela i pravila djelovanja kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi.

Nastavni planovi i programi studija

- 2.1 Uvod - Razvojna i sadržajna transformacija obrazovnih programa
- 2.2 Opis koncepcije nastavnog programa (usmjerenja, smjerovi, kolegiji)
- 2.3 Planovi i programi prema profilima i usmjerenjima za:
 - dodiplomske i
 - poslijediplomske studije.
- 2.4 Svrha svakog programa i vrste poslova za koje program osposobljava. Opisati razlike među pojedinim profilima obrazovanja.
- 2.5 Ocjena tekućih nastavnih planova i programa:
 - navesti broj obveznih i izbornih predmeta u nastavnom programu - od ukupnog broja predmeta tijekom studija, navesti broj obveznih i broj izbornih predmeta
 - navesti koliko nastavnih obveza (u %) izvode nastavnici i suradnici u stalnom radnom odnosu, a koliko oni koji nisu stalno zaposleni

- navesti predmete na pojedinim programima na kojima je više od 150 studenata - organizira li se nastava u više turnusa i angažira li se veći broj nastavnika
- navesti u kakvom su odnosu, u nastavnom procesu, pojedini oblici nastave:

- a) predavanja _____
 - b) seminari _____
 - c) vježbe _____
 - d) praktični rad _____
 - e) mentorstvo _____
 - f) samostalni rad _____
 - g) _____
- 100%

- navesti način na koji su organizirani ispiti

- a) samo usmeno _____
 - b) samo pismeno _____
 - c) pismeno i usmeno _____
 - d) drugo _____
- 100%

- navesti prakticiraju li se kolokviji iz pojedinih predmeta, ili bilo koji drugi način provjere znanja studenata tijekom akademske godine, a prije završetka nastave i redovitih ispitnih rokova

- navesti (u %) u kojoj mjeri su predmeti pokriveni literaturom:

- a) profesora visokog učilišta _____
 - b) drugom literaturom na hrvatskom jeziku _____
 - c) literaturom na nekom od svjetskih jezika _____
 - d) ne postoji odgovarajuća literatura _____
- 100%

- navesti objavljuju li se ispitni rokovi za cijelu godinu na početku akademske godine, za sve predmete na visokom učilištu

- provodi li se analiza rezultata ispita:

- a) po svim predmetima _____
 - b) po svim profesorima na pojedinom predmetu _____
 - c) usporedbom ispitnih rezultata različitih predmeta i različitih ispitivača - profesora _____
- 100%

- organizacija i priroda poslijediplomskih studija (stručni ili znanstveni)
- postoji li veza poslijediplomskog studija s postojećim znanstvenim projektima
- broj upisanih studenata na poslijediplomski studij i broj onih koji su magistrirali u posljednjih 5 godina
- broj kandidata koji su doktorirali u posljednjih 5 godina

- odgovornost za obnavljanje programa; tko pokreće i koliko često obnavlja nastavne programe
- potreba za provedbom novih nastavnih metoda za koje nema uvjeta na znanstveno-nastavnoj sastavnici.

Znanstveni programi

- Karakterizacija razvojnih opredjeljenja u obliku i sadržaju znanstvene djelatnosti
- Odobreni znanstveni projekti. Istaknuti područja u kojima znanstveno-nastavna sastavnica izvodi program koji je konkurentan na međunarodnom planu.
- Uključivanje studenata u znanstveno-istraživački rad.
- Partneri u organiziranju, izvedbi i financiranju znanstvenih projekata.

Međunarodna suradnja

- Razmjena studenata s drugim visokim učilištima u inozemstvu.
- Sudjelovanje studenata u međunarodnim programima - navesti programe u kojima su studenti sudjelovali u posljednjih 5 godina (po godinama) i navesti broj studenata koji je sudjelovao u tim programima.
- Navesti međunarodne institucije s kojima znanstveno-nastavna sastavnica surađuje. Opisati suradnju i broj nastavnika koji sudjeluje u realizaciji programa suradnje.
- Navesti broj i prirodu objavljenih radova na međunarodnim skupovima koje su prezentirali nastavnici znanstveno-nastavne sastavnice u posljednjih 5 godina. Navesti zemlje u kojima su nastavnici prezentirali svoje radove.

Osoblje - nastavnici i ostali djelatnici

- Znanstveno-nastavni djelatnici i nastavni djelatnici:
 - navesti prosječan broj sati tjedno po nastavniku (ukupan broj sati stvarno izvedene nastave podijeliti s brojem tjedana nastave i s brojem nastavnika)
 - navesti raspone u nastavnoj obvezi pojedinih nastavnika od onog s najmanjim do onog s najvećim brojem nastavnih sati tjedno
 - koliki broj nastavnika koji izvodi odgovarajuće oblike nastave ima zadovoljavajuću i potrebnu kvalifikaciju za izvođenje tog oblika nastave; navedite postotak
 - opisati način na koji se vodi briga o znanstvenom pomlatku - postoji li poseban program izobrazbe mladih znanstvenika, s predvidivim vremenom stjecanja akademskih titula
 - navesti broj objavljenih knjiga, udžbenika i ostale literature (za potrebe nastave) od strane profesora visokog učilišta u posljednjih 5 godina - navesti po godinama pojedinačno
 - popis stalnih nastavnika s punim i djelomičnim radnim vremenom, s naznakom zvanja, za područja i kolegije
 - popis vanjskih suradnika s naznakom zvanja, za područja i kolegije - udio vanjske suradnje u nastavi
 - broj studenata - omjer broja nastavnika i broja studenata
 - ukupna godišnja satnica osnovnih programa
 - okvirne potrebe za novim nastavnicima.
- Ostali djelatnici - broj ostalih djelatnika po stručnoj spremi i obrazovnom profilu, te po poslovima koje obavljaju - zanimanjima.
- Starosna dob nastavnika:
 - prosječna starost svih nastavnika
 - prosječna starost nastavnika u zvanju docenta i više
 - prosječna dob asistenata.
- Navedite sljedeće podatke:
 - prosječan broj studenata na jednog nastavnika (svi studenti i svi nastavnici)
 - prosječan broj studenata na pojedinoj godini studija po jednom nastavniku koji izvodi nastavu na toj godini studija
 - prosječan broj studenata po jednom asistentu
 - prosječan broj diplomiranih po jednom nastavniku.
- U kojoj mjeri administrativno, tehničko i pomoćno osoblje pomaže u radu nastavnicima i studentima i u kojoj mjeri su nastavnici i asistenti zadovoljni radom i odnosom tog osoblja.
- Stimulira li se osoblje na kvalitetniji rad i kako.

Studenti i studiranje

Studenti i njihovo obrazovanje

- Osnovni podatci o broju upisanih studenata u posljednjih 5 godina po smjerovima

Brucoši

GODINA	REDOVITI			IZVANREDNI			OSOBNJE POTREBE			UKUPNO		
	m	ž	u	m	ž	u	M	ž	u	m	ž	u
2004/05												
2003/04												
2002/03												
2001/02												
2000/01												

- Osnovni podatci o broju upisanih studenata u posljednjih 5 akademskih godina, po smjerovima i ukupno za cijelo visoko učilište

Ukupni broj studenata

GODINA	REDOVITI			IZVANREDNI			OSOBNJE POTREBE			UKUPNO		
	m	ž	u	m	ž	u	M	ž	u	m	ž	u
2004/05												
2003/04												
2002/03												
2001/02												
2000/01												

- Uspješnost studiranja - pokazatelji uspješnosti: postotak diplomiranih studenata, duljina studiranja i prosječna ocjena studija
- Socio-ekonomska obilježja studenata:
 - struktura studenata prema završenoj srednjoj školi
 - struktura studenata prema uspjehu na završnom/maturalnom ispitu
 - struktura studenata prema boravku za vrijeme studiranja
 - struktura studenata prema mjestu stalnog boravka
 - struktura studenata prema socijalnom porijeklu
 - struktura studenata prema spolu
- Analiza pokazatelja uspješnosti studiranja s aspekta socio-ekonomskih obilježja
- Broj prijavljenih kandidata za studij u odnosu na upisnu kvotu
- Podatci o diplomiranim studentima u posljednjih 5 godina.

Osipanje i završetak studija

GODINA	BRUCOŠI	OSIPANJE STUDENATA NAKON		% DIPLOMIRANIH OD BROJA BRUCOŠA NAKON			
		1. godine	2. godine	4. godine	5. godine	6. godine	nakon 6. godine
2004/05							
2003/04							
2002/03							
2001/02							
2000/01							

- Objasnite prolaznost studenata iz godine u godinu. Naznačite broj redovitih studenata, izvanrednih studenata i ponavljača u svakoj godini. Način rada i praćenje studenata, režim studija. Razlozi osipanja. Prosječno trajanje studija i razlozi produženog trajanja.

- Tko vodi brigu o apsolvantima znanstveno-nastavne sastavnice?
- Provodite li ankete o zadovoljstvu studenata obrazovanjem na znanstveno-nastavnoj sastavnici? Navedite sumarne rezultate anketa.
- Postotak studenata koji se zaposli.
- Opišite način i učestalost komunikacije s bivšim studentima.
- Provodite li stalnu evaluaciju nastavnika od strane studenata (ankete)? Navedite sumarne rezultate evaluacije studenata u posljednjih 5 godina.
- Na koji način se informiraju studenti o rezultatima evaluacije nastave i nastavnika?

Čimbenici kvalitete studiranja

- Sadržaj obrazovnih programa
- Kvaliteta nastavnog osoblja
- Obrazovna infrastruktura
- Metode obrazovanja
- Prethodna pripremljenost studenata, motiviranost i uspješnost tijekom studija

Prostorni uvjeti i oprema

- Trenutno prostorno stanje i potrebe
 Broj učionica za izvođenje nastave
 Površina učioničkog prostora u m² po studentu
 Površina kabinetskog prostora u m² po nastavniku
 Površina knjižnice
 Ukupan broj jedinica knjižničkog fonda u knjižnici
 Površina knjižnice u m² po studentu
 Broj laboratorija za potrebe nastave
- Oprema:
 - svake predavaonice
 - najveći broj predavaonica
 - samo manji broj predavaonica
- Ukupan broj računala na raspolaganju studentima u nastavi
- Ostali prostori i sadržaji dostupni studentima - restoran, društvene prostorije, studentski klub, sportski sadržaji)
- Dostupni prostori za izvođenje nastave
- Optimalni prostorni uvjeti za izvođenje nastave
- Stanje opće opremljenosti
- Knjižnica - broj naslova i struktura fonda knjižnice, površina, mogućnost rada studenata u knjižnici.

Novčana sredstva

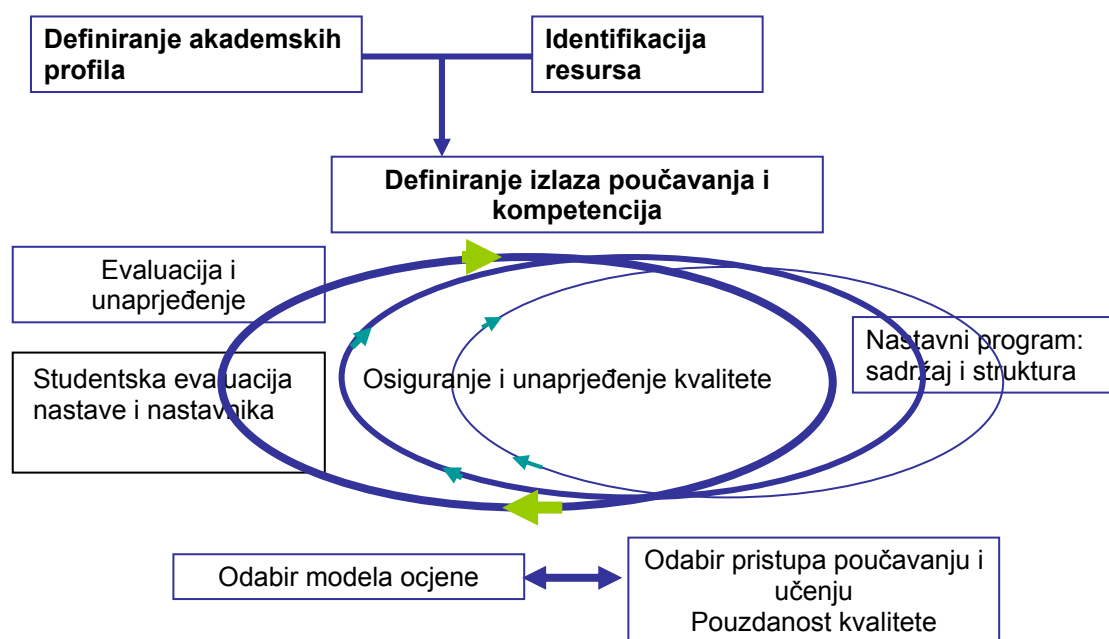
- Financijsko poslovanje
- Dugoročne i kratkoročne investicijske potrebe
- Specifični troškovi za nastavu

- Specifični troškovi za praktični rad nastavnika i studenata

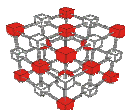
6 Referentni dokumenti

Križanić, V.; Vizek-Vidović, V.: *Unutrašnje vrednovanje visokih učilišta*, Priručnik za uspostavu sustava upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju, Sveučilište u Zagrebu, 2004

7 Dinamički ciklus kvalitete

Slika 6 - Dinamički ciklus kvalitete

Vrsta dokumenta	POSTUPAK 3	
Oznaka dokumenta	PO-3	Rev. 0-11/2006
Naslov dokumenta	PRAĆENJE INDIKATORA KVALITETE	
	Ovi materijali temelje se na radu koji je financirala Nacionalna zaklada za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.	

4.3. | Postupak 3: Praćenje indikatora kvalitete |

1 Svrha

Ovim se postupkom definira jedinstveni način praćenja i evidentiranja statističkih pokazatelja kvalitete obrazovnog procesa - indikatora kvalitete - na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

2 Područje primjene

Ovaj postupak primjenjuje se na svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku s ciljem mjerenja kvalitete visokog obrazovanja.

3 Odgovornost

Za provođenje ovog postupka odgovorni su članovi povjerenstava za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

4 Princip prikupljanja podataka

Prikupljaju se općenite informacije, indikatori, koje se zatim pretvaraju u varijable pomoću kojih se promatraju pokazatelji kvalitete visokog obrazovanja. Prikupljeni podatci imaju oblik izvješća i služe kao materijal u postupku unutrašnjeg vrjednovanja znanstveno-nastavne sastavnice.

5 Način praćenja indikatora kvalitete

Pokazatelji kvalitete

Odabrani pokazatelji kvalitete za praćenje i mjerenje su:

- broj prijavljenih u odnosu na broj upisanih studenata u I godinu studija
- broj upisanih u višu godinu studija
- broj diplomiranih studenata u godini
- prosječna duljina studiranja
- prosječna ocjena studiranja
- broj studenata koji se upisuju na poslijediplomski studij
- prolaznost i ocjena na ispitu
- zapošljavanje po diplomiranju

5.1.1. Broj prijavljenih u odnosu na broj upisanih studenata u I godinu studija

Evidentira se tako da se za svaku od zadnjih pet godina (od akademske godine 2001/2002) upiše u *tablicu 1* broj kandidata koji su se prijavili za upis na I godinu studija, te broj kandidata koji su se upisali. Broj kandidata koji su se upisali trebao bi se poklapati s upisnom kvotom znanstveno-nastavne sastavnice.

Ukoliko na sastavnici postoje smjerovi (studijske grupe) već od prve godine, potrebno je za svaki smjer ispuniti posebnu tablicu te još jednu cjelovitu tablicu na razini znanstveno-nastavne sastavnice.

U akademskoj godini 2005./2006. potrebno je podatke razlučiti s obzirom na studente koji su upisani izvan kvote (povlašteni upis).

Tablica 1 - Broj prijava za upis u I godinu studija/ broj upisanih (upisna kvota)

Broj prijava za upis u I godinu studija/broj upisanih (upisna kvota)				
2001.	2002.	2003.	2004.	2005.

prijava	upis	prijava	upis	prijava	upis	prijava	upis	prijava	Upis

5.1.2. Broj upisanih u višu godinu studija

Ovaj pokazatelj kvalitete prati se pretraživanjem arhive tako da se u svakoj akademskoj godini, od 2001/2002 do 2005/2006, evidentira broj studenata (prvoupisanih + ponavljača) koji su upisali I, II, III i IV godinu studija te, gdje postoje, i V i VI godinu studija. Podatci se evidentiraju u *tablici 2*.

Tablica 2 - Broj upisanih studenata u višu godinu studija

Broj upisanih studenata u višu godinu studija									
2001.		2002.		2003.		2004.		2005.	
I		I		I		I		I	
II		II		II		II		II	
III		III		III		III		III	
IV		IV		IV		IV		IV	
V		V		V		V		V	
VI		VI		VI		VI		VI	

5.1.3. Broj diplomiranih studenata u kalendarskoj godini

Iz knjige (ili druge postojeće evidencije) diplomiranih studenata potrebno je izvaditi podatke o broju studenata koji su diplomirali tijekom jedne kalendarske godine i jedne akademske godine, počevši od 2001/2002 do 2005/2006. Podatci se evidentiraju u *tablici 3*.

Tablica 3 - Broj diplomiranih studenata u kalendarskoj godini

Broj diplomiranih studenata u godini				
2001.	2002.	2003.	2004.	2005.

5.1.4. Prosječna duljina studiranja

Ovaj pokazatelj definiran je pregledom evidencije diplomiranih, počevši od 2001/2002 pa sve do 2005/2006. Kod svakog diplomanta potrebno je pronaći podatak o tome kad se prvi put upisao na znanstveno-nastavnu sastavnicu te ga usporediti s podatkom o datumu diplomiranja. Usporedbom ta dva podatka dobije se duljina studiranja u mjesecima koju je potrebno prebaciti u godine. Kada se popišu sve duljine studiranja za studente koji su diplomirali u jednoj kalendarskoj godini, potrebno je izračunati prosječnu duljinu studiranja te taj broj upisati uz odgovarajuću godinu. Podatci se evidentiraju u *tablici 4*.

Tablica 4 - Prosječna duljina studiranja

Prosječna duljina studiranja				
2001.	2002.	2003.	2004.	2005.

5.1.5 Prosječna ocjena studiranja

Pregledom evidencije diplomiranih, počevši od 2001/2002 pa sve do 2005/2006, potrebno je za svakog studenta koji je diplomirao u određenoj kalendarskoj godini naći (ili izračunati) prosječnu ocjenu studija. Prosječna ocjena vezana uz kalendarsku godinu dobije se izračunom prosjeka svih prosječnih ocjena osoba koje su diplomirale u toj godini. Podatci se evidentiraju u *tablici 5*.

Tablica 5 - Prosječna ocjena studiranja

Prosječna ocjena studiranja				
2001.	2002.	2003.	2004.	2005.

5.1.6. Broj studenata koji se upisuje na poslijediplomski studij

U tablicu 6 potrebno je upisati broj studenata koji upisuju (sve) poslijediplomske studije na znanstveno-nastavnoj sastavnici. Prvi podatak odnosi se na ukupan broj studenata koji upisuju poslijediplomski studij, a drugi na broj studenata s matične znanstveno-nastavne sastavnice. Podatci se evidentiraju u *tablici 6*.

Tablica 6 - Broj studenata upisanih na poslijediplomski studij

Broj studenata koji se upisuje na poslijediplomski studij									
2001.		2002.		2003.		2004.		2005.	
svi	interni	svi	interni	svi	interni	svi	interni	svi	Interni

5.1.7. Prolaznost i ocjena na ispitu

U tablici se upisuju podatci o svakom predmetu (kolegiju) na znanstveno-nastavnoj sastavnici, te podatci o broju studenata koji su prijavili ispit, broju studenata koji su položili ispit, broju studenata koji nisu položili ispit, broju studenata koji su povukli prijavnicu, te o prosječnoj ocjeni postignutoj na ispitu (ovdje se uzimaju u obzir ocjene onih koji su položili ispit). Na kraju je potrebno izračunati prosječnu ocjenu predmeta koja se dobije izračunavanjem prosjeka ocjene postignute u oba termina ispitnih rokova.

U završnu tablicu potrebno je upisati prosjek svih prosječnih ocjena postignutih na svim predmetima studija u ispitnim rokovima. Podatci se evidentiraju u *tablici 7*.

Tablica 7 - Prolaznost i ocjena na ispitu

veljača 2006. prvi rok					
prijavljeni	položili	nisu položili	povukli prijavnicu	prosječna ocjena	
veljača 2006. drugi rok			ukupno		
prijavljeni	položili	nisu položili	povukli prijavnicu	prosječna ocjena	prosječna ocjena

5.1.8. Zapošljavanje po diplomiranju

Neke od znanstveno-nastavnih sastavnica vode temeljite evidencije o načinu i brzini zapošljavanja diplomanata, negdje te podatke imaju udruge diplomiranih studenata, negdje podatci postoje pri komorama i profesionalnim udruženjima. Kako je ovo prvi put da se na razini Sveučilišta pokušavaju pratiti ovi podatci, tablica je ograničena na prethodnu kalendarsku godinu (2005). Podatak o broju diplomiranih je egzaktni, dok se drugi podatci mogu dobiti na upit. Pri dostavi podataka potrebno je navesti izvor podataka ili način na koji se do njih došlo. Podatci se evidentiraju u *tablici 8*.

Tablica 8 - Zapošljavanje po diplomiranju

Zapošljavanje po diplomiranju							
diplomirali u 2005. godini ukupno:							
privreda	prosvjeta	zdravstvo	znanost i visoko obrazovanje	uprava	ostalo	UKUPNO	
						zaposleni	nezaposleni

6 Izračun pokazatelja kvalitete

Broj prijavljenih kandidata na studij / upisna kvota =

Broj upisanih studenata godišnje / broj diplomiranih studenata godišnje =

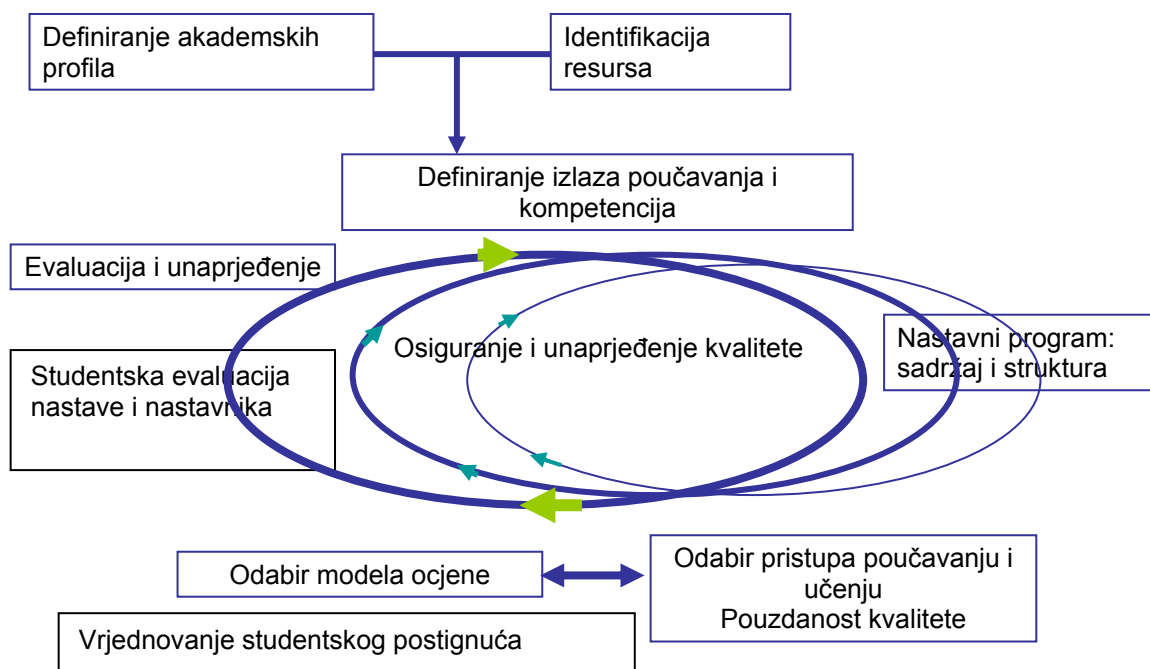
Ukupni broj studenata / broj ponavljača =

Ukupni broj studenata / ukupni broj zaposlenika znanstveno-nastavnih zvanja =

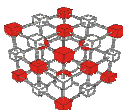
7 Referentni dokumenti

Križanić, V.; Vizek-Vidović, V.: Unutrašnje vrednovanje visokih učilišta, Priručnik za uspostavu sustava upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju, Sveučilište u Zagrebu, 2004

8 Dinamički ciklus kvalitete

Slika 7 - Dinamički ciklus kvalitete

Vrsta dokumenta	POSTUPAK 4	
Oznaka dokumenta	PO-4	Rev. 0-11/2006
Naslov dokumenta	VRJEDNOVANJE STUDENTSKOG POSTIGNUĆA	
	Ovi materijali temelje se na radu koji je financirala Nacionalna zaklada za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.	

4.4. | Postupak 4: Vrjednovanje studentskog postignuća |

1 Svrha

Ovim se postupkom definira način vrjednovanja studentskog postignuća kao pokazatelja kvalitete nastave.

2 Područje primjene

Ovaj postupak primjenjuje se na svim znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

3 Odgovornost

Za provođenje ovog postupka odgovorni su članovi povjerenstava za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja na znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

4 Princip

Korištenjem različitih metoda vrjednovanja utvrđuje se jesu li studenti stekli znanja, vještine i kompetencije nekog obrazovnog programa.

5 Način vrjednovanja

- 5.1 Definiranje znanja, vještina i kompetencija koje studenti trebaju steći do završetka nekog obrazovnog programa. Kako bi proces učenja bio što kvalitetniji, potrebno je ostvariti sljedeće uvjete:

Osobine kvalitetnog učenja	
Neophodni uvjeti koji studentima olakšavaju otkrivanje znanja	<i>Lagani pristup kvalitetnim informacijama i programima oblikovanim kako bi potakli studenta da se koncentrira na učenje</i>
Dugotrajno zadržavanje znanja	<i>Potaknuti oblikom programa koji naglašava razumijevanje više od memoriranja informacija</i>
Sposobnost stvaranja novih znanja	<i>Pomoću mnogobrojnih pitanja i proučavanja baziranih na projektima</i>
Uvjeti koji stimuliraju studente da percipiraju i razumiju veze između starog i novog znanja	<i>Podržani oblikom programa i aktivnim osobljem u istraživačkom okruženju</i>
Osobine kvalitetnog učenja	
Povoljni uvjeti koji povećavaju sposobnost studenata da stečeno znanje uspješno koriste u rješavanju problema	<i>Potaknuti svim oblicima studentskog rada, posebno projektima</i>
Situacije koje omogućavaju studentima da demonstriraju njihov kapacitet prenošenjem svojih znanja drugima	<i>Pomoću komercijalno sponzoriranih projekata na javnim prezentacijama i organiziranim konferencijama studenata</i>
Stimulansi za studente koji žele znati više	<i>Kontinuirano isticanje težnje prema izvrsnosti</i>

Programi trebaju imati jasno definirane ishode učenja koji bi trebali biti mjerljivi.

- 5.2 Određivanje jesu li studenti stekli znanja, vještine i kompetencije:

- a. metode za vrjednovanje studentskog postignuća su:
 - i. uradak ispita - oblik i vrste ispitnih pitanja, formiranje ocjene, očekivana kvaliteta rada studenata

- ii. diplomski rad
- iii. seminarski radovi
- iv. studentski projekti

Mjere vrjednovanja studenata trebaju biti neovisne o ocjenama iz kolegija, kao i evaluaciji nastave.

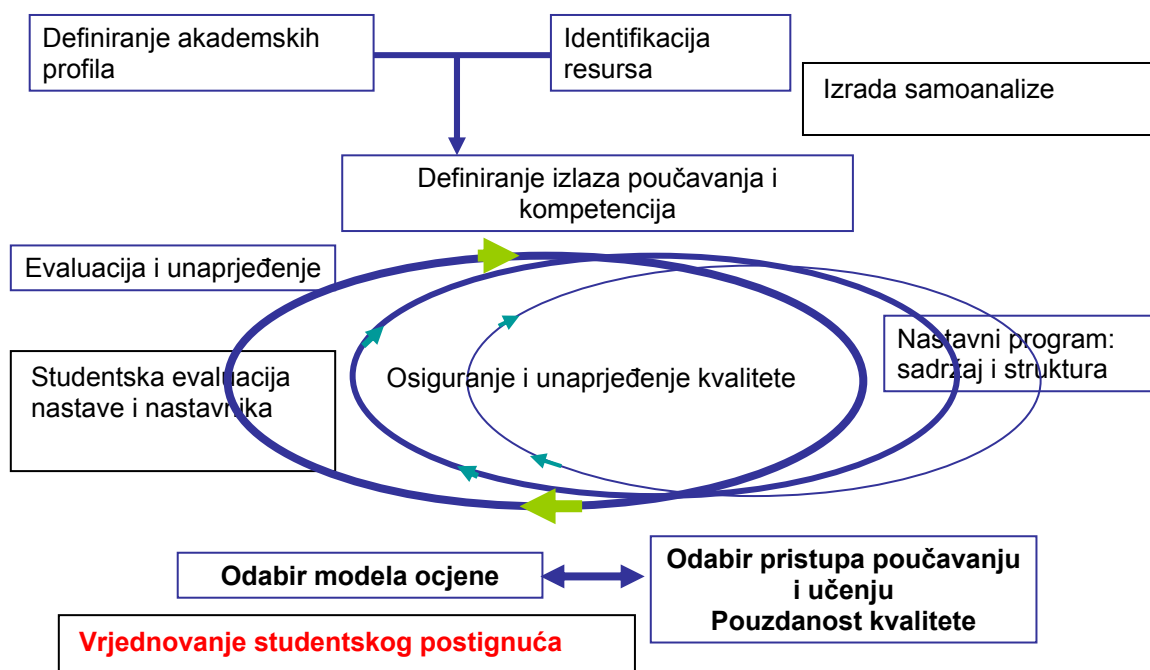
5.3 Korištenje povratnih informacija s ciljem poboljšanja programa

Podatci i informacije trebaju se skupljati kroz duži vremenski period. Poboljšanja programa se trebaju planirati i provoditi uzimajući u obzir dobivene povratne informacije.

6 Referentni dokumenti

Križanić, V.; Vizek-Vidović, V.: *Unutrašnje vrednovanje visokih učilišta*, Priručnik za uspostavu sustava upravljanja kvalitetom u visokom obrazovanju, Sveučilište u Zagrebu, 2004

7 Dinamički ciklus kvalitete

Slika 8 - Dinamički ciklus kvalitete

5. AKCIJSKI PLAN

5.1. Vremenski plan aktivnosti

S ciljem održanja dinamičkog ciklusa kvalitete, potrebno je pratiti aktivnosti za kvalitetu na Sveučilištu. Akcijski plan provođenja tih aktivnosti prikazan je tablicama. Za svaku aktivnost predložen je ciklus, vrijeme održavanja te odgovornost za provedbu.

5.1.1. Studentska evaluacija nastave i nastavnika (jednom godišnje)

<i>aktivnost</i>	<i>vrijeme početka - vrijeme završetka aktivnosti</i>	<i>materijal</i>	<i>odgovornost za provedbu aktivnosti</i>
Dopis Službe znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta	01.10.	<i>Anketni listić Upute za provedbu ankete</i>	Služba za kvalitetu
Provedba ankete na znanstveno-nastavnim sastavnicama	09.10. 26.10.		Povjerenstvo za kvalitetu znanstveno-nastavne sastavnice
Povrat ispunjenih anketa Službi sa znanstveno-nastavnih sastavnica	29.10. 05.11.		Povjerenstvo za kvalitetu znanstveno-nastavne sastavnice
Statistička obrada anketnih listića	06.11. 06.02.		Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku
Analiza dobivenih rezultata ankete u Službi za kvalitetu	09.02. 09.03.		Služba za kvalitetu
Izvešće Službe Odboru za kvalitetu o provedenoj anketi na razini Sveučilišta	11.03. 25.03.		Služba za kvalitetu
Izvešće Odbora za kvalitetu Senatu o provedenoj anketi na razini Sveučilišta	28.03. 07.04.	<i>Izveštaj o studentskoj evaluaciji nastave i nastavnika na razini Sveučilišta</i>	Odbor za kvalitetu

5.1.2. Praćenje indikatora kvalitete (jednom godišnje)

<i>aktivnost</i>	<i>vrijeme početka - vrijeme završetka aktivnosti</i>	<i>materijal</i>	<i>odgovornost za provedbu aktivnosti</i>
Dopis Službe znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta	02.05.	<i>Popis indikatora s rokom dostave podataka Uputa za praćenje indikatora kvalitete</i>	Služba za kvalitetu
Povratna informacija Službi o praćenju indikatora kvalitete na razini znanstveno-nastavnih sastavnica	03.05. 21.05.		Povjerenstvo za kvalitetu znanstveno-nastavne sastavnice
Analiza dobivenih rezultata u	22.05.		Služba za kvalitetu

Službi za kvalitetu	27.05.		
Izvješće Službe Odboru za kvalitetu o indikatorima kvalitete na razini Sveučilišta (preliminarno)	28.05.		Služba za kvalitetu

5.1.3. Koordinacija sudionika dinamičkog ciklusa kvalitete

<i>aktivnost</i>	<i>vrijeme početka - vrijeme završetka aktivnosti</i>	<i>materijal</i>	<i>odgovornost za provedbu aktivnosti</i>
Koordinacijski sastanci Službe s povjerenstvima za kvalitetu	01.01. 15.05.		Služba za kvalitetu
Radionice za sudionike dinamičkog ciklusa kvalitete u organizaciji Službe za kvalitetu na razini Sveučilišta	01.01. 15.05.		Služba za kvalitetu
1. redoviti sastanak Odbora za kvalitetu	01.03.		Služba za kvalitetu
2. redoviti sastanak Odbora za kvalitetu	02.05.		Služba za kvalitetu
3. redoviti sastanak Odbora za kvalitetu	02.11.		Služba za kvalitetu
4. redoviti sastanak Odbora za kvalitetu	03.12.		Služba za kvalitetu

5.1.4. Godišnje izvješće Odbora Senatu Sveučilišta (jednom godišnje)

<i>aktivnost</i>	<i>vrijeme početka - vrijeme završetka aktivnosti</i>	<i>materijal</i>	<i>odgovornost za provedbu aktivnosti</i>
Dopis Centra (Službe) znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta	02.05.		Služba za kvalitetu
Povratna informacija znanstveno-nastavnih sastavnica Službi o provedenim aktivnostima u području kvalitete	03.05. 21.05.		Povjerenstvo za kvalitetu znanstveno-nastavne sastavnice
Izvješće Službe Odboru za kvalitetu ▪ provedene aktivnosti na razini znanstveno-nastavnih sastavnica ▪ provedene aktivnosti na	22.05. 26.06.		Služba za kvalitetu

razini Službe ■ prijedlog prilagodbi i poboljšanja sustava			
Izvješće Odbora za kvalitetu Senatu Sveučilišta	14.09.	Izvješće o radu i učinkovitosti svih ustrojbenih jedinica sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu	Odbor za kvalitetu

5.1.5. Samoanaliza (jednom u tri godine)

aktivnost	vrijeme početka - vrijeme završetka aktivnosti	materijal	odgovornost za provedbu aktivnosti
Dopis Centra (Službe) znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta	01.03.		Služba za kvalitetu
Povratna informacija znanstveno-nastavnih sastavnica Službi o provedenoj samoanalizi	02.03. 01.04.		Povjerenstvo za kvalitetu znanstveno-nastavne sastavnice
Izvješće Službe Odboru za kvalitetu	02.04. 15.04.		Služba za kvalitetu
Izvješće Odbora za kvalitetu Senatu Sveučilišta	16.04. 15.05.		Odbor za kvalitetu

5.1.6. SWOT analiza (jednom u tri godine)

aktivnost	vrijeme početka - vrijeme završetka aktivnosti	materijal	odgovornost za provedbu aktivnosti
Dopis Centra (Službe) znanstveno-nastavnim sastavnicama Sveučilišta	01.03.		Služba za kvalitetu
Povratna informacija znanstveno-nastavnih sastavnica Službi o provedenoj SWOT analizi	02.03. 01.04.		Povjerenstvo za kvalitetu znanstveno-nastavne sastavnice
Izvješće Službe Odboru za kvalitetu	02.04. 15.04.		Služba za kvalitetu
Izvješće Odbora za kvalitetu Senatu Sveučilišta	16.04. 15.05.		Odbor za kvalitetu

5.1.7. Noveliranje Pravilnika kvalitete (jednom u tri godine)

aktivnost	vrijeme početka -	materijal	odgovornost za provedbu
-----------	-------------------	-----------	-------------------------

	<i>vrijeme završetka aktivnosti</i>		<i>aktivnosti</i>
Dopis Centra (Službe) glavnoj tajnici Sveučilišta	01.03.		Služba za kvalitetu
Povratna informacija pravne službe Sveučilišta Službi za kvalitetu	02.03. 01.04.		Pravna služba Sveučilišta
Izvešće Službe Odboru za kvalitetu	02.04. 15.04.		Služba za kvalitetu
Izvešće Odbora za kvalitetu Senatu Sveučilišta (ukoliko je potrebno)	16.04. 15.05.		Odbor za kvalitetu

PROJEKTNI TIM

“Uspostavljanje sustava unaprjeđenja kvalitete obrazovanja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku”

doc. dr. sc. Sanja Lončar-Vicković, dipl. ing. arh.
voditeljica projektnog tima

mr. sc. Zlata Dolaček-Alduk, dipl. ing. građ.
članica projektnog tima

prof. dr. sc. Sonja Marić, dipl. ing.
članica projektnog tima

Lorna Dubac, prof.
članica projektnog tima

Dubravka Trampus
članica projektnog tima

Ovi materijali temelje se na radu koji je financirala Nacionalna zaklada za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.